Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXV Nr. 6885 | Marți 8 februarie 1966 | 6 PAGINI — 30 BANI

Ignorarea cerințelor planificării interne a producției în întreprindere și consecințele ei economice

În primele două decade

PRODUCȚIA MARFĂ LIVRATĂ = 19,2 LA SUTĂ

Planificarea constituie, în fiecare întreprindere, o latură esențială a organizării superioare a producției. Ea are rolul de a coordona judicios planul cu capacitățile de producție, de a sincroniza, pe bază de grafice, activitatea verigilor productive ale întreprinderii, în scopul asigurării ritmicității lucrului și a livrărilor de produse. S-a acumulat în această privință o experiență pozitivă într-o serie de întreprinderi. În unele locuri însă, planificarea internă este privită ca un „copil vitreg" al organizării procesului de producție. Iată ce se desprinde în acest sens din activitatea pe luna ianuarie a uzinei „Timpuri noi" din Capitală.

— *În anii trecuți* — arată ing. VARȚLAV LUCACI, șeful serviciului producție din întreprindere— *întocmirea graficelor interne era o simplă formalitate, nu avea la bază analiza temeinică a posibilităților de realizare ritmică a producției. Anul acesta am trecut la o planificare operativă mai realistă pe secții și ateliere și, uneori, chiar pe locuri de muncă, în scopul creării unui decalaj optim între diferitele sectoare de producție.*

— Ce ritmicitate s-a obținut în luna ianuarie în îndeplinirea planului?

— *Sarcinile de producție nu au fost îndeplinite ritmic* — precizează ing. STELIAN RADU, șeful serviciului planificării. *În primele două decade din ianuarie s-a realizat numai 11 la sută din planul producției-marfă pe această lună. E drept, s-au întocmit grafice, dar prevederile lor nu s-au respectat și, deci, planificarea internă nu a dat roadele scontate. În esență,* **nu s-a asigurat un decalaj corespunzător între sectoarele de prelucrare și de montaj, fapt care a făcut să se mențină și în prima lună a acestui an neritmicitatea cronică a producției.**

Cele două puncte de vedere sînt contradictorii. Care este realitatea? Am mers la sectorul montaj, care la fel ca un „barometru" indică dacă se lucrează ritmic sau nu. La linia pentru motoarele Diesel, la cîteva blocuri-motor se montează cuzinetii, iar la altele se introduc arborele cotit, pistoanele, se fixează sistemele de distribuție, carterul.

— Cîte operații executați zilnic? — am întrebat pe muncitorul NICOLAE RĂTESCU.

— *Nu știu prea bine. Aceasta depinde de ritmul în care lucrează echipa și în care primim piesele. Cîteodată mai stăm sau lucrăm în alte sectoare.*

Șeful de echipă ION TUDOSE intervine și el în discuție:

— *Se întîmplă destul de des să ne lipsească cîte o piesă sau un reper, din care cauză întrerupem lucrul.*

— Aveți un grafic de producție?

— *Cîteodată, avem. În acest an nu l-am văzut însă. Maistrul șef de atelier nu ne-a mai dat grafic.*

Aceasta nu este singura echipă de la montaj care lucrează fără grafic. Se pune întrebarea: există sau nu un grafic de montaj?

— *Da, există, îl am în dulap,* ne-a spus maistrul IULIAN BURUIANĂ, șeful atelierului.

— Îl păstrați sub cheie? De ce nu-l concretizați pe echipe?

— *Ar fi în zadar, deoarece el nu poate fi respectat.* **Graficul acesta impunător, frumos desenat, e întocmit de către serviciul producție din birou, fără ca să fim consultați și noi, oamenii din secții.** *El nu ține seama de posibilitățile reale de la fiecare loc de muncă. Hiba mare este că sectorul de prelucrare nu asigură ritmic piesele necesare. Deseori, la început de lună așteptăm mult ca linia de prezoane-piulițe sau cea de blocuri-motor și cartere mari să mai trimită cîte o piesă pentru montaj. Practic, numai începînd din decada a doua a lunii avem ce lucra.*

Viorel SĂLĂGEAN

(Continuare în pag. a V-a)

PAGINA A III-A

Cum fructifică cooperativele agricole din raionul Timișoara fondurile destinate investițiilor

PAGINA A IV-A

DIN LUMEA LARGĂ

— „Secolul lui Pericle"

— Se dezleagă enigma meteoritului Tungus?

— Sentinela mărilor

VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

■ IERI AU ÎNCEPUT LA PARIS

Convorbirile franco-vest-germane

„Ideea unei „relansări" a negocierilor pentru constituirea comunității politice vest-europene ar fi hazardată" — relatează agenția France Presse (amănunte în pag. a VI-a).

■ *NOI IMAGINI DE PE LUNĂ*

Suplimentul de energie electrică existent la bordul stației „Luna-9" a permis repetarea unor imagini de pe satelitul Pămîntului.

■ „Momentul critic"

Comentariu în legătură cu tratativele americano - saigoneze care se desfășoară la Honolulu.

RĂSPUNSUL PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA, CHIVU STOICA, LA SCRISOAREA PREȘEDINTELUI R. D. VIETNAM, HO ȘI MIN

Stimate tovarășe președinte,

Am studiat cu deosebită atenție scrisoarea dumneavoastră în care expuneți punctul de vedere al guvernului Republicii Democrate Vietnam în legătură cu războiul de agresiune dus de Statele Unite ale Americii împotriva poporului vietnamez.

După cum este cunoscut, poporul și guvernul român, profund atașate principiului potrivit căruia fiecare popor are dreptul sacru și inalienabil de a-și hotărî în mod liber soarta, fără nici un amestec din afară, sînt solidare cu lupta eroică a poporului vietnamez pentru apărarea independenței și libertății patriei sale. Împărtășim pe deplin, stimate tovarășe președinte, punctul de vedere exprimat în scrisoarea dv. cu privire la calea de rezolvare a problemei vietnameze. Țara noastră sprijină întrutotul poziția în 4 puncte a guvernului Republicii Democrate Vietnam și programul Frontului Național de Eliberare — unicul reprezentant legitim al poporului din Vietnamul de sud.

Poporul român, ca și celelalte popoare iubitoare de pace, a primit cu adîncă indignare recenta reluare a atacurilor aeriene împotriva țării socialiste frățești Republica Democrată Vietnam. Reînceperea acestor atacuri aeriene reprezintă o nouă confirmare a faptului că mult trîmbițata campanie a guvernului american de „căutare a păcii" este menită doar să ascundă planurile de intensificare a războiului de agresiune din Vietnam, constituind o încercare de a impune poporului vietnamez condițiile așa-numitelor „tratative necondiționate" ale Statelor Unite. Această nouă acțiune agresivă este încă o dovadă că Statele Unite ale Americii persevează în încălcarea flagrantă a normelor elementare ale dreptului internațional, nesocotesc dreptul sfînt al poporului vietnamez de a fi singur stăpîn în patria sa, agravează situația — și așa încordată — în Asia de sud-est, înăsprind astfel atmosfera internațională și punînd în pericol pacea în lume. Această politică agresivă, cu profunde repercusiuni negative în ansamblul relațiilor internaționale, încarcă guvernul american cu o grea răspundere.

Țara noastră cere să se pună capăt bombardamentelor aeriene și oricăror acțiuni de încălcare a suveranității și securității Republicii Democrate Vietnam, să fie retrase toate efectivele militare americane și celelalte trupe intervenioniste din Vietnamul de sud, să se aplice acordurile de la Geneva din 1954 cu privire la Vietnam, să se respecte dreptul legitim al poporului vietnamez de a-și hotărî singur soarta, în conformitate cu voința și interesele sale.

Mulțumindu-vă pentru înalta apreciere dată în scrisoarea dv. sprijinului și ajutorului acordat de Republica Socialistă România, țin să vă asigur că poporul și guvernul român vor da și în viitor sprijinul și ajutorul lor internaționalist poporului frate vietnamez în lupta sa plină de abnegație împotriva agresiunii imperialiste, pentru independența, suveranitatea, integritatea și reunificarea patriei sale.

Cauza libertății și independenței pentru care luptă poporul vietnamez este o cauză dreaptă, scumpă poporului român, întregii omeniri progresiste. Avem nestrămutata încredere că victoria va fi de partea poporului vietnamez, care își va vedea astfel împlinite aspirațiile sale legitime.

Vă rog să primiți, stimate tovarășe președinte, asigurarea înaltei mele considerațiuni.

CHIVU STOICA
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

în ziarul de azi

• *Regia și interpretarea contemporană* *(pag. a II-a)*

• Faptul divers cotidian *(pag. a V-a)*

TELEGRAMĂ

CONSILIULUI NAȚIONAL AL PARTIDULUI COMUNIST DIN INDIA

Cu prilejul împlinirii a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist din India, Comitetul Central al Partidului Comunist Român vă adresează dv., tuturor comuniștilor indieni, sincere felicitări și urează întregului partid succes în lupta pentru interesele vitale ale poporului muncitor indian, pentru pace, democrație și progres social.

COMITETUL CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

ACCIDENTUL, UȘURINȚA ȘI POLEIUL

INSTANTANEE

Mă întîlnesc cu un vecin în fața blocului.

— *Ce vreme! mormăie vecinul. S-a întors cumnatu-meu de la Iași și zice că mai deunăzi iar a viscolit. Ne cam foarfecă iarna asta. Cauzează și accidente. Ai aflat despre copilul care se dădea cu săniuța și a fost lovit de o mașină?*

Grăbiți cum eram amîndoi, n-am mai continuat discuția. Poate nici nu mi-aș fi amintit de ea, dacă în ziua următoare nu auzeam cuvintele unui șofer care proptise camionul într-un plop dintr-o margine de șosea: „drum alunecos... Firar al dracu", am derapat". Ancheta însă, mai puțin aproximativă, a stabilit adevărata cauză: exces de viteză, depășire nereglementară.

Să fie oare o descoperire faptul că iarna cășunează neajunsuri circulației? Că zăpada, poleiul, lapovița joacă renghiuri roților și picioarului? Împrejurări speciale. Dar una este împrejurarea și alta este greșeala (adeseori scump plătită!). Nu poleiul bagă mașina în șanț, ci imprudența, nesocotința acelui om de la volan care nu ține seama de starea specială a drumului. Bețiile — surori (ale alcoolului și vitezei), aproape nedespărțite, au același gust al catastrofei — atît la plus cît și la minus grade. După cum, în tragica întîmplare de la săniuș, vinovat nu e derdelușul, ci lipsa de supraveghere părintească, nepăsarea cu care a fost lăsat copilul să zburde pe șosea. Limpede, dar...

Dar iată că unii sînt dispuși să atribuie totul întîmplării. „Săracul, i s-a întîmplat și lui o dată". De cele mai multe ori, însă, „radiografia" accidentului stabilește că el este rezultatul unui proces care, mai devreme sau mai tîrziu, trebuia să capete acest deznodămînt. Pietonul veșnic distrat, părinții nepăsători, omul vrăjit de volan sînt cu toții, aproape fără excepție, victime ale accidentului pregătit de ei înșiși, minuțios și irresponsabil.

Căci dincolo de natura atît de variată și de variabilă, descoperim sfînta mare ușurință. Cu reflexul ei de infailibilitate: „Mie nu mi se poate întîmpla!". Și omul apasă necugetat pe accelerator, aleargă după tramvaiul în mers, își lasă copilul să dribleze à la Pele, în plină stradă...

Ușurința cere un efort de lichidare statornic, altul decît răspîndirea ocazională a cenușei sau a sării în lungul străzii înghețate. Limpede, dar...

Dar e mai comod pentru cel ce-a băgat mașina în șanț să blesteme poleiul decît să-și recunoască propria vină.

Victor VINTU

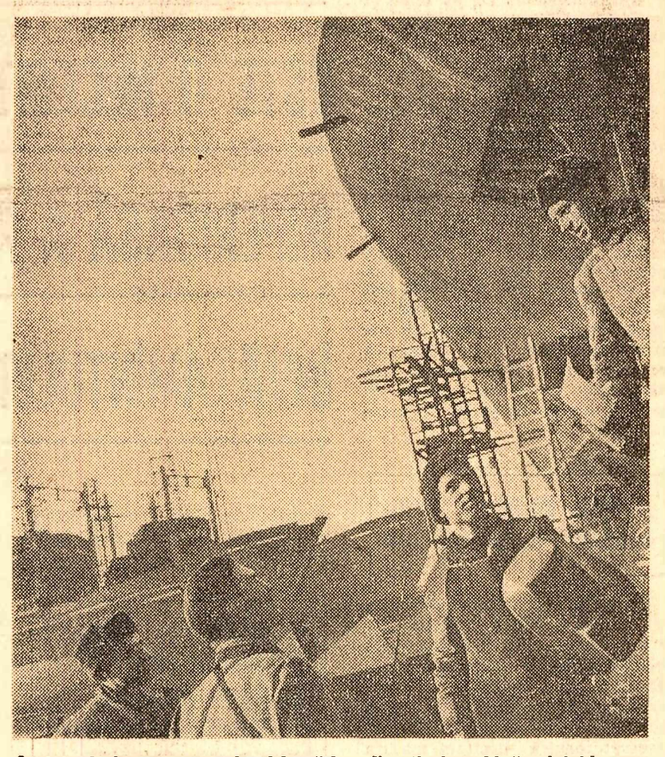

Înainte de începerea unei noi lucrări, o discuție în echipă e întotdeauna utilă. *(Instantaneu la Șantierul naval Galați)*

Foto: R. Costin

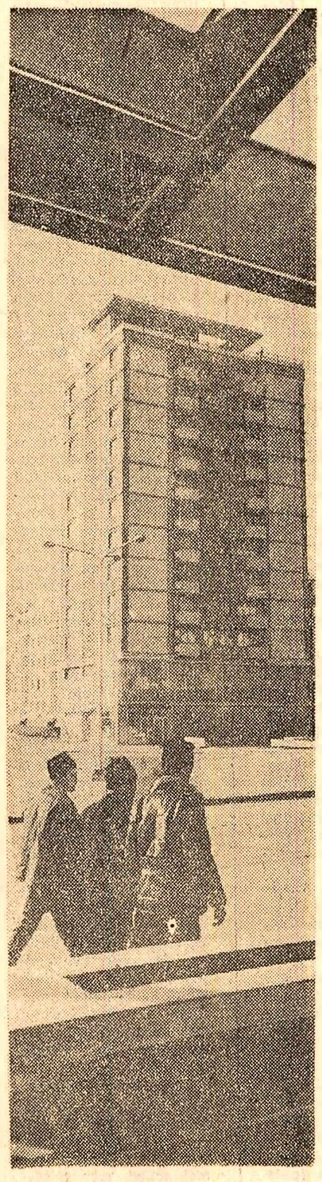

La Suceava

Foto: Gh. Vințilă

Cercetarea științifică este o necesitate imperioasă a perfecționării învățămîntului universitar

UN CURS ACTUAL CERE ACUMULARE ȘTIINȚIFICĂ NEÎNTRERUPTĂ

Discuția a pornit de la afirmația cuiva că, din moment ce cursul universitar a fost redactat, munca de informare nu mai face parte, cel puțin pentru moment, din obligațiile profesionale, ea fiind mai degrabă o chestiune personală.

— Nu putem uita însă—a început prin a-și expune punctul de vedere acad. MILTIADE FILIPESCU, decanul Facultății de geologie-geografie din București — că ceea ce în mod curent numim producție este un proces în evoluție rapidă, că „tiparele" după care astăzi formăm un intelectual pot fi mîine depășite. Iată de ce cadrele didactice au datoria de a împrospăta în permanență, conform necesităților, conținutul prelegerilor, asigurînd astfel perfecționarea continuă a procesului instructiv-educativ. În acest context, condiția de cercetător științific, departe de a fi o preocupare cu caracter „adiacent" — anexă mai mult sau mai puțin formală a muncii la catedră — o consider indispensabilă oricărui cadru didactic. Desigur că ea nu poate fi înțeleasă numai ca o lectură „la zi" a tratatelor de specialitate, ci presupune creație originală, capacitatea de sinteză și de interpretare critică în perspectiva fenomenului studiat.

— Pentru un cadru didactic din învățămîntul superior, **„azi" trebuie să apară întotdeauna într-un orizont mai vast de cunoaștere științifică decît „ieri"** — a menționat în aceeași ordine de idei prof. ing. GRIGORE IOACHIM, membru corespondent al Academiei, prorector al Institutului de petrol, gaze și geologie. Firește, acest deziderat este urmărit într-un mod particular de fiecare profesor. Îndeosebi tinerele cadre își pun deseori întrebarea: spre ce să-ți îndrepți atenția mai întîi, care este cel mai indicat principiu după care poți selecta și prelucra imensul material? Pentru noi, tehnicienii, în special, există un criteriu după care ne putem ușor orienta în dobîndirea unei pregătiri perfecționate de specialitate: actualitatea. Acordînd preponderență problemelor științifice de actualitate, vom reuși să atribuim învățămîntului un caracter de modernitate.

— Vorbind de actualitate, aș adăuga că trebuie să avem grijă să nu o reducem la o singură dimensiune — spunea prof. doctor docent MIRCEA OPREAN, rectorul Institutului agronomic „Tudor Vladimirescu" din Craiova. Se știe, de pildă, că îmbinarea armonioasă a cercetării fundamentale cu cea aplicativă este o condiție majoră a pregătirii de specialitate a cadrelor didactice. Preocuparea insuficientă față de un aspect sau altul, opunerea unei laturi celeilalte îngustează orizontul de perfecționare. 150 de cadre didactice din institutul nostru, de exemplu, au desfășurat în ultimul timp cercetări pe terenurile experimentale de la Timburești, Rinca, Preajba și în Stațiunea experimentală complexă de la Simnic-Ișalnița. Mai multe unități agricole socialiste din regiunea Oltenia aplică, în mod curent, rezultatele muncii noastre referitoare la extinderea culturii plantelor de cîmp pe terenuri nisipoase, cultivarea soiurilor de pomi fructiferi și viță de vie pe terenuri mai puțin productive. Pe noi însă, asemenea rezultate nu ne mulțumesc. Neglijîndu-se cercetarea fundamentală, cursurile de specialitate care se predau în institut n-au devenit mai

(Continuare în pag. a II-a)

ANCHETA „SCÎNTEII"

NOTE DE DRUM DIN PORTUGALIA

Caravelele „mării de paie"

„O, pămînt al Portugaliei, pe dinafară surîzător și dulce, pe dinăuntru frămîntat și tragic" (Unamuno).

La gara Santa Apollonia din Lisabona un „bagageiro" (hamal) îmi adresează un politicos „obrigado" pentru cei cîțiva escudos primiți. Emigranții veniți vremelnic în „vizită" în patrie se îmbrățișează emoționați cu rudele. Simt răsuflarea adîncă a Oceanului, miros de alge și sare.

Ploaia fiind singura „zăpadă" lisaboneză, umbrelele se îngrămădesc pe străzi ca ciupercile. Străbătînd capitala, durată, ca și Roma, pe șapte coline, tot felul de detalii îmi dădeau senzația că mă aflu undeva, departe de Europa. Undeva, unde își dau întîlnire și alte continente. Vase de pasageri de linie venite din Africa, ancorate la chei, vitrine cu căști coloniale, cu bibelouri de fildeș sau abanos, piramide de fructe tropicale în centrul elegant, cafea din Angola, Mozambic sau Capo Verde în galantare, grămezi de ananas. Lisabona vrea să arate că a rămas capitală de imperiu.

Afișe presărate pe ziduri cheamă la apărarea „integrității teritoriale a Portugaliei în... Africa, și fac chiar apel la „patriotismul mamelor".

Navetele „Santei Maria"

Un cioc uriaș de corabie din piatră, înfipt pe malul Tagului, în apropierea celebrului turn Belem îți face impresia că s-a pregătit să înfrunte largul oceanului, din străfundurile căruia par să răzbată glasurile miilor de portughezi înghițiți de-a lungul vremii de valuri. E monumentul ridicat în cinstea primilor navigatori portughezi aventurați peste mări și țări, în goană după aur, mirodenii, sclavi, putere și glorie. Infantele Don Henrique navigatorul, cel ce a deschis poarta cuceririlor maritime care au făcut din Portugalia un mare și efemer imperiu — stă dăltuit în capul provei.

Pășești pe o hartă din mozaic de la picioarele uriașului monument al primilor navigatori reluînd cu gîndul traseul aventuroaselor lor călătorii peste mări și oceane. Cuprinzi cu o privire pe harta

Al. GHEORGHIU

(Continuare în pag. a V-a)

Acvariu

Foto : A. Cartojan

TEATRE

● Sala Palatului : **Recital extraordinar de vioară LEONID KOGAN** (U.R.S.S.) — 20.
● Teatrul de Operă și Balet : **DON CARLOS** — 19,30.
● Teatrul de stat de operetă : **CLOPOTELE DIN CORNEVILLE** — 19,30.
● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia) : **REGELE MOARE** — 19,30, (sala Studio) : **O FEMEIE CU BANI** — 19,30.
● Teatrul de Comedie : **BILLY MINCINOSUL** (spectacol prezentat de Teatrul Muncitoresc C.F.R.) — 19,30.
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din Bd. Schitu Măgureanu nr. 1): **OPERA DE TREI PARALE** — 19,30, (sala din str. Al. Sahia nr. 76 A) : **DRAGĂ MINCINOSULE** — 19,30.
● Teatrul „C. I. Nottara" : **AU FOST ODATĂ... DOUĂ ORFELINE** — 20.
● Teatrul „Barbu Delavrancea" : **NUNTĂ LA REVISTĂ** — 20.
● Teatrul Mic : **DOI PE UN BALANSOAR** — 19,30.
● Teatrul „Ion Creangă" : **FILE DE TEATRU** — 9,30, **HARAP ALB** — 15,30.
● Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei) : **DOCTORUL AUMĂDOARE** — 17 ; **EU ȘI MATERIA MOARTĂ** — 20,30, (sala din str. Academiei) : **OCHEȘEL ȘI BĂLĂIOARA** — 17.
● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy) : **REVISTA DRAGOSTEI** — 20.
● Circul de stat : **SPECTACOL PREZENTAT DE CIRCUL MARE DIN MOSCOVA** — 19,30.

CINEMATOGRAFE

● **TOM JONES** : Patria — 8,45; 11,15; 13,45; 16,15; 19; 21,30, Flamura — 10; 12,30; 15,30; 18; 20,30.
● **DEPĂȘIREA** : Republica — 9,15; 11,30; 14; 16,30; 18,45; 21,15, Festival — 9; 11,30; 13,45; 16,15; 18,45; 21,15; Excelsior — 10; 12,30; 15,30; 18; 20,30 — (la toate completarea **Și acum puțină gimnastică**).
● **CALEA VICTORIEI SAU CHEIA VISURILOR** : Luceafărul (completare **Băiatul și furtuna**) — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
● **BĂTĂLIA PENTRU APA GREA** : Cinemateca — 10; 12; 14.
● **STEAUA BALETULUI** : București (completare **Cucerirea timpului**) — 9,30; 11,30; 13,30; 17; 19; 21, Grivița (completare **Gara**) — 10; 12; 14,30; 16,30; 18,30; 20,30, Modern (completare **Arme ale cunoașterii**) — 10; 12; 14,30; 16,30; 18,30; 20,30.
● **CE S-A ÎNTÎMPLAT CU BABY JANE ?** : Capitol — 9,30; 12,15; 15,30; 18,15; 21, Melodia — 9,30; 12,15; 15,30; 18,15; 21.
● **ȘAH LA REGE** : Victoria — 10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30, Feroviar — 9,30; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, Gloria — 10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30 (la toate completarea **Adam și Eva în Flat lux**).
● **PROCESUL DE LA NURNBERG** (ambele serii) : Central — 9,15; 12,45; 16,15; 19,45; Flacăra — 9,30; 13; 16,30; 20.
● **DE-AȘ FI... HARAP ALB** : Union (completare **La carnaval**) — 15; 17; 19; 21.
● **CINEVA ACOLO SUS MĂ IUBEȘTE** : Doina (completare **Știați că ?**) — 11,15; 13,45; 16,15; 18,45; 21,15.
● **AUTORIZAȚIA DE CĂSĂTORIE** : Înfrățirea între popoare (completare **Somalia — republică la Ecuator**) — 10; 15,45; 18; 20,15, Miorița — (completare **Compozitorul Aram Hacianurian**) — 10; 12; 14; 16; 18,15; 20,30.
● **FATA LUI BUBE** : Buzești (completare **O vînătoare neobișnuită**) — 11; 15; 17,30; 20.
● **TREI SURORI** — cinemascop : Crîngași — 16; 18,15; 20,30.
● **COLINA** : Unirea — 16; 18,15; 20,30.
● **VIZITA** — cinemascop : Tomis — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, Floreasca — 9,30; 11,45; 14; 16,15; 18,30; 20,45.
● **TATĂL SOLDATULUI** : Vitan (completare **Sport nr. 6/1965**) — 15; 17; 19; 21.
● **PRIMA ZI DE LIBERTATE** : Moșilor (completare **Porțile de Fier**) — 15,30; 18; 20,30.
● **SAȘA** : Colentina (completare **A început cu o lupă**) — 15,30; 17,45; 20.
● **ULTIMUL MILIARDAR** : Rahova (completare **Sport nr. 6/1965**) — 15; 17; 19; 21.
● **CATIFEAUA NEAGRĂ** — cinemascop : Progresul (completare **Redați-ne viața**) — 15,30; 18; 20,15.
● **ÎNVĂȚĂTORUL DIN VIGEVANO** : Lira — 15,30; 18; 20,30.
● **FEMEIA ÎN HALAT** : Drumul Sării (completare **Raiul Dunării**) — 15,30; 17,45; 20.
● **CAMERA ALBĂ** : Ferentari (completare **Cronică la un miracol**) — 16; 18,15; 20,30.
● **PĂDUREA SPÎNZURAȚILOR** — ambele serii : Cotroceni (completare **Pionierii nr. 6/1965**) — 16; 19,30.
● **DUMINICĂ LA ORA 6** : Pacea (completare **Ajutor, mă înec**) — 16; 18; 20.

CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ ESTE O NECESITATE IMPERIOASĂ A PERFECȚIONĂRII ÎNVĂȚĂMÂNTULUI UNIVERSITAR

(Urmare din pag. 1)

consistente, ele n-au fost împrospătate în măsura în care ar fi fost posibil dacă investigațiile noastre științifice primeau și o teoretizare corespunzătoare.

— E adevărat că aprofundarea pregătirii științifice a oricărui cadru didactic se obține îndreptînd eforturile de autoperfecționare spre problemele de actualitate imediată — ne-a declarat prof. univ. CONSTANTIN BORGEANU, de la Facultatea de filozofie din București. Dar în sfera problemelor „la ordinea zilei" pot fi incluse unele aspecte de azi și altele despre care astăzi nu se vorbește în mod frecvent, deși pot fi descifrate în „subtextul" unor sarcini imediate. În acest sens, noțiunii de actualitate i se conferă, ca o a treia dimensiune — **perspectiva** viitorului apropiat. Dacă, bunăoară, luăm ca punct de plecare în discuția noastră studierea procesului de industrializare socialistă a țării, conchidem că pe această bază cadre didactice universitare din cele mai diverse specialități își pot îmbunătăți substanțial cursurile și seminariile. Filozofii, psihologii, sociologii ș.a. pot înfățișa și explica, în economia prelegerii, modul cum se reflectă acest proces în conștiința maselor, mutațiile înregistrate în psihologia și gîndirea oamenilor o dată cu însușirea tehnicii moderne. Analizînd schimbările în curs sau survenite de acum, în ce privește repartizarea teritorială a populației, pătrunderea în industrie a cît mai multor oameni care pînă mai ieri s-au ocupat de agricultură, dezvoltarea rapidă a mijloacelor de comunicare socială, putem ajunge la concluzii foarte interesante, utile deopotrivă viitoarelor promoții de medici, psihologi, profesori, arhitecți etc.

SURSA DESCRIPTIVISMULUI PRELEGERILOR

În discuții cu interlocutorii noștri au fost abordate și cîteva probleme referitoare la **metodologia autoperfecționării** științifice și pedagogice. S-a subliniat pe bună dreptate că activitatea depusă în această direcție nu poate fi cu adevărat rodnică decît în măsura în care se reflectă în alcătuirea cursurilor și seminariilor sau a lucrărilor științifice de sine stătătoare. **Procesul de redactare a prelegerilor sau a lucrărilor științifice oferă un cadru propice parcurgerii și sistematizării unui vast material informativ, elaborării unor soluții originale și eficiente pentru producție, disputei științifice creatoare.**

— Calitatea de om de știință, indispensabilă fiecărui cadru didactic universitar, obligă la muncă sistematică — este de părere acad. AUREL MOGA, rectorul Institutului de medicină și farmacie din Cluj. Va trebui însă să renunțăm la tendința nesănătoasă — care, din păcate, se face simțită la unele cadre didactice — de a se pune accentul îndeosebi pe numărul problemelor care intră în preocupările lor și mai puțin pe conținutul acestora. **Firește, e mult mai ușor ca pe parcursul a sute de pagini de curs sau de lucrări științifice să se procedeze la descrierea fenomenelor, decît să li se dea acestora o interpretare corespunzătoare.** Or, tocmai aceasta lipsește unei bune părți din lucrările universitare ai căror autori se complac încă în stadiul culegerii de materiale, al „fenomenologiei", ocolind cîte o dată deliberat descifrarea esențialului și transformînd prelegerile din amfiteatre în expuneri descriptive.

— După opinia mea — a adăugat prof. doctor docent MARIN LUPU, rectorul Institutului de științe economice „V. I. Lenin" — premisele aprofundării temelor, abordării multilaterale a fenomenelor studiate, depășirii nivelului de simplă înregistrare a datelor realității pot fi asigurate prin cristalizarea unor colective de catedră puternice, prin intensificarea muncii lor individuale și comune. **Procedîndu-se la analiza periodică a cursurilor, a seminariilor, a lucrărilor de laborator, la dezbaterea programei de învățămînt, gîndirea universitară se îmbogățește, procesul de instruire a studenților poate fi mereu perfecționat.** În plus, prin antrenarea cadrelor didactice tinere — ba uneori chiar și a studenților — în jurul celor cu mai multă experiență — vom reuși să asigurăm continuitatea muncii didactice, a tradiției autoperfecționării universitare pe baza unei confruntări obiective a pozițiilor științifice.

Ținînd seama de specificul muncii universitare, ne putem întreba : confruntarea punctelor de vedere poate fi realizată, cu deplină eficacitate, doar în limitele unei facultăți sau unui institut ? Răspunsul și unele considerații suplimentare ni le-a oferit acad. NICOLAE TEODORESCU :

SE CERE UN CLIMAT UNIVERSITAR DE DEZBATERI ȘI ÎNFRUNTĂRI ȘTIINȚIFICE FRECVENTE

— Sesiunile de comunicări științifice ale cadrelor didactice oferă participanților posibilitatea unui contact multilateral cu problemele specialității lor : informare la zi asupra celor mai noi descoperiri științifice din domeniul în care activează, înțelegerea adîncă a unor direcții noi de orientare științifică etc. Dar și mai important este că, prin discuțiile purtate pe marginea lucrărilor prezentate, prin analiza critică a punctelor de vedere exprimate, se cristalizează mai bine un criteriu științific de estimare a rezultatelor activității de cercetare. După părerea mea, **sesiunile științifice ale cadrelor didactice se organizează încă destul de neregulat, la intervale mari de timp. Deseori programul lor este foarte încărcat ; e aproape imposibilă urmărirea lucrărilor și cu atît mai mult a dezbaterilor purtate.** Convingerea mea este că, pentru a prilejui cu adevărat dispute științifice de înalt nivel, sesiunile științifice dintr-un institut sau o facultate trebuie organizate ceva mai des, cu programe de lucru — reunind numai grupe de specialiști înrudite științific — care să nu cuprindă un număr prea mare de comunicări. Alături de acestea, **sesiunile interuniversitare**, organizate de preferință anual, care să reunească cadre didactice de aceeași specialitate din mai multe centre universitare, ar fi tot atît de binevenite. Astfel de sesiuni ar contribui la ridicarea nivelului științific al lucrărilor, întrucît prezența exclusivă a participanților de aceeași specialitate sau cu profile științifice înrudite favorizează aprofundarea problemelor aflate în dezbatere. În plus, sesiunile ar avea, după părerea mea, un rol și mai mare în orientarea și coordonarea cercetării de specialitate, în dezvoltarea școlii naționale de matematică, fizică, filologie, istorie, chimie, biologie, medicină ș.a., pe măsura bogatelor tradiții ale științei românești și a condițiilor superioare de cercetare asigurate astăzi oamenilor de știință din patria noastră.

O MARCĂ A PROFESORULUI DE ÎNALTĂ COMPETENȚĂ — TITLUL ȘTIINȚIFIC

Cu toate că dețin un loc important în contextul activității universitare, anumite aspecte ale documentării sînt considerate uneori ca exterioare muncii de perfecționare a pregătirii profesorilor, conferențiarilor, lectorilor și asistenților.

— **Din păcate, uneori documentarea cadrelor didactice este apreciată drept simplă problemă „organizatorică"** — a arătat prof. doctor docent IOAN ȘANDRU, prorector al Universității „Al. I. Cuza". Deși nu mai este un secret pentru nimeni că literatura de specialitate, atît în țară, cît și în străinătate, înregistrează uneori veritabile „explozii" editoriale, **preocuparea organelor de resort din Ministerul Învățămîntului pentru asigurarea unei informări operative și complete se află încă la un nivel scăzut.** Nu poate fi ignorat că perfecționarea gîndirii universitare are nevoie de o documentare corespunzătoare, iar aceasta, potrivit sarcinilor actuale, nu poate fi decît exhaustivă. Centrul de documentare al Academiei oferă în această privință destul de puțin, bibliotecile noastre — la fel.

Se știe că o latură esențială a muncii de perfecționare este **obținerea titlurilor științifice.** Recentul Decret al Consiliului de Stat și Hotărîrea Consiliului de Miniștri privind acordarea titlurilor științifice stabilesc căile și posibilitățile de conferire a titlului de doctor, doctor-docent, doctor honoris causa de către numeroase instituții de învățămînt superior din țară. Acordarea unor asemenea titluri constituie un stimulent îndeosebi pentru cadrele didactice tinere.

— Unii dintre tinerii cercetători — remarca pe bună dreptate prof. ing. PANAIT MAZILU, prorector al Institutului de construcții din București, — apreciază cam ușor eforturile necesare în vederea obținerii unui titlu științific. Așa se face că numărul mare de candidați din anii trecuți s-a redus treptat pe măsură ce aceștia se prezentau la probele preliminarii de verificare. Or, după cum se știe, **adevărata finalitate a strădaniei de a obține o pregătire perfecționată este susținerea cu succes a lucrării de dizertație.**

Solicitîndu-le părerea, unele cadre didactice tinere ne-au relatat însă și cîteva dintre cele mai frecvente greutăți întîmpinate în obținerea titlurilor științifice : mulți dintre conducătorii științifici, fiind foarte aglomerați, nu pot fi consultați în toate problemele pe care le ridică întocmirea unei lucrări științifice originale (din cîte ni s-a explicat, această situație se datorește unor criterii rigide după care au fost pînă acum desemnați conducătorii științifici, ca și faptului că, pentru unele discipline, nu se precizează clar specialitatea cadrului didactic conducător) ; analiza lucrărilor înaintate rectoratelor este tergiversată luni de zile, deoarece referenții nu respectă întocmai termenele de predare în scris a observațiilor făcute; în unele instituții de învățămînt superior nu există o preocupare susținută pentru ca toate laboratoarele să fie dotate corespunzător cu mașini și utilaje, și, din această cauză, doctoranzii întîmpină greutăți în studiu și la elaborarea dizertațiilor.

Fiecare cadru didactic universitar — au fost unanimi în a afirma interlocutorii noștri — are îndatorirea de onoare de a-și lărgi neîncetat orizontul de cunoștințe, contribuind în felul acesta la pregătirea temeinică a viitoarelor generații de intelectuali. Continua perfecționare a metodologiei, a instrumentelor de investigație, planificarea rațională a muncii e nevoie să meargă mînă în mînă cu combaterea formalismului și a rutinei — dușmanii cei mai de temut ai progresului științific. De rezolvarea acestor probleme, în condiții corespunzătoare, depinde în mare măsură perfecționarea învățămîntului superior, eficiența și legarea sa tot mai accentuată de nevoile economiei și culturii noastre socialiste.

Anchetă realizată de **Mihai IORDĂNESCU**

Regia și interpretarea contemporană

„IDOLUL ȘI ION ANAPODA" LA TEATRUL „BARBU DELAVRANCEA"

Literatura dramatică românească dintre cele două războaie este, în mare parte, dominată de imaginea **omului de caracter**, superior spiritualicește mediului burghez, chinuit aprig de idealul nedefinit al unei fericiri personale — fericire întrevăzută ca o insulă modestă și înfloritoare în mijlocul unui ocean de josnicie. Omul de caracter refuză să-și cîștige fericirea cu mijloacele ce i le pune la dispoziție societatea, este incapabil — prin firea, voința și convingerile sale — să se adapteze unei lumi pe care o disprețuiește. Acest inadaptabil prin structură este eroul predilect al dramaturgiei noastre interbelice, el constituie în ordinea etică replica umană dată personajelor lui Caragiale. Gelu Ruscanu și Mitică Popescu ai lui Camil Petrescu, Andronic și Mirolu ai lui M. Sebastian, Spirache al lui Tudor Mușatescu, Chirică și Ciriviș ai lui G. Ciprian, Nastasia și Ion Anapoda ai lui G. M.-Zamfirescu, o serie de eroi din piesele lui M. Sorbul, V. Eftimiu, Al. Kirițescu, V. I. Popa — iată o lume cinstită, de o noblețe sufletească pe care unii dramaturgi au opus-o lumii corupte a paraziților, profitorilor, escrocilor, descinși adesea din fabuloasele laboratoare caragialiene.

„Idolul și Ion Anapoda" — „comedie amară", cum o numea G. M.-Zamfirescu, aderînd astfel la o modalitate dramatică de largă răspîndire în epocă — aducea, după piesele tragice „Domnișoara Nastasia" și „Sam", după romanele de un realism sumbru, o briză de optimism, o lumină revelatoare asupra posibilității omului de a-și întemeia fericirea, sfidînd vicisitudinile.

Ion e din categoria oamenilor naivi și sentimentali, toleranți și altruiști pînă la autofrustrare, incapabili să facă altcuiva un rău, dar și incapabili să-și facă lor înșile un bine, în sfîrșit unul din acei eroi care au trezit simpatia scriitorilor aplecați asupra destinelor mărunte, umile. Fiindcă, într-un climat moral care favorizează egoismul și meschinăria, Ion este nobil și generos, el trece drept un ins sucit, „anapoda". Pentru că ține să trăiască nebăgat în seamă, fără să stingherească pe cineva, mărunții profitori din jurul lui — Stăvăroaia, Mioara, Valter — îi întrețin, cu superioritate, anonimatul ; pentru toți, Ion devine **dinsul**. Este mereu corectat, admonestat, exploatat de sentimentele sale cele mai frumoase, ținut la distanță, socotit apt numai pentru a satisface tomnaticele veleități matrimoniale ale Stăvăroaiei.

Continuînd exclusiv această linie caracterologică, dramaturgul ar fi înfățișat un martir inconștient al naivității sale organice. Dar personajul lui, deși nu se ridică niciodată la înălțimea unei dezbateri filozofice (de cîte ori scriitorul îi atribuie tentative de abstractizare teoretică, Ion nu depășește locurile comune de tipul : „omul e un animal curios"), își concepe conștient atitudinea de viață. Ion are o anume detașare lucidă în raport cu propria condiție. Își dă seama, dar nu poate, nu știe și nu vrea să fie **altfel**.

La altă treaptă spirituală, Frosa este și ea un fel de Ion. Sub o înfățișare aspră și derizorie, ea ascunde o nebănuită disponibilitate sufletească. Descoperind adevărata natură a Frosei, Ion se redescoperă pe sine și această dublă revelație echivalează, pentru el, cu o victorie asupra mediului, cu o împlinire a modestelor aspirații de fericire.

Petrecută de la un cap la celălalt de un suflu umanitar, caracteristic de altminteri întregii creații a scriitorului — piesa nu atinge însă forța dramatică răscolitoare din „Domnișoara Nastasia", nici profunzimea acesteia. Tipurile umane și raporturile dintre personaje sînt înfățișate cumva la suprafață, astfel că nu o dată concepția asupra lui Ion se arată contradictorie, derutantă. Pe alocuri, reacțiile sale apar de-a dreptul neverosimile prin flagranta lor stîngăcie și ineficiență. În plus, extremizarea anumitor linii caracterologice pînă la caricare, limbajul dulceag-sentimental, unele situații de melodramă sau de farsă mediocră dizolvă, într-o măsură, gravitatea mesajului, anihilează ceva din adevărul dramei, dar și din ascuțimea comediei. Așa cum s-a arătat la timpul respectiv, „Idolul și Ion Anapoda" constituie un punct artistic mai coborît în valoroasa creație a lui G.M.-Zamfirescu.

Firește, trebuie salutată inițiativa Teatrului „Barbu Delavrancea" de a readuce pe scenă o piesă a repertoriului național dintre cele două războaie. Realizatorii spectacolului, și în primul rînd regia (Ion Simionescu și Cornel Gîrbea), și-au luat, astfel, o răspundere nu numai față de autor, dar și, mai ales, față de spectatorii de azi, dintre care mulți fac poate pentru întîia oară cunoștință cu această lucrare a lui G.M.-Zamfirescu. S-a discutat și se discută mult în presa noastră despre libertățile și limitele actului regizoral : cît și cum poate interveni regizorul în transpunerea scenică a unui text consacrat. Rețetele, desigur, nu-și au locul în această dezbatere. Există însă, după părerea noastră, cazuri în care regizorul, animat de intenția majoră de a valorifica într-un spirit contemporan o lucrare consacrată, își poate lua anumite libertăți creatoare, cu condiția fermă de a nu denatura spiritul textului. Cred că și în ceea ce privește piesa lui G.M.-Zamfirescu, regia ar fi trebuit să aducă un punct de vedere nou, original și, mai cu seamă, profund contemporan. Din păcate, regizorii spectacolului nu au folosit posibilitățile ce le oferea piesa de a realiza un spectacol destinat publicului de **azi**. Inconsecvențele și slăbiciunile textului au fost menținute, dacă nu chiar accentuate în spectacol, prin jocul unor actori. Dacă unele situații melodramatice au fost surmontate printr-o subliniere comică, tonurile lacrimogene au rămas, servite adeseori cu afectare de interpreți. Platitudinea interpretării a dat naștere unui spectacol desuet, fără strălucire, fără o vibrație particulară, deși cu unele antrenante momente de comedie.

Interpreții, constrînși să „consume" cuminte rolurile, s-au întîlnit destul de rar în ceea ce numim unitatea stilistică a spectacolului. Victoria Dinu (Frosa) a trăit — într-una din bunele ei apariții scenice — metamorfoza personajului, mărcînd cu umor (minus stridențele caricaturale) și o picătură de lirism schimbarea făpturii abrutizate și resemnate într-o femeie demnă, conștientă de sine. Cornel Gîrbea (Ion) a lăsat ca o parte din comicul amar al personajului să se exprime într-o gestică ostentativă, apăsînd mult pe stîngăcie și sentimentalism și diminuînd pornirea protestatară a omului care nu vrea să se supună normelor de conduită impuse de morala rapace a societății burgheze. Ca interpret și coregizor, el trebuia să se ridice deasupra unor inadvertențe din construcția literară a personajului, să le „repare" cumva prin ironie sau autoironie și nu să le agraveze, supralicitînd cu seriozitate sentimentalismul și naivitatea. Dacă Maria Burbea (Stăvăroaia) și Marius Marinescu (Aristotel) șarjează, nu fără vervă, dar situîndu-se în afara tonului general al piesei, Adina Atanasiu (Mioara) joacă sobru, cu totul altfel decît ceilalți, iar Costin Prișcoveanu (Valter) oscilează dezorientat între dramă și farsă.

După opinia noastră, spectacolul și spectatorii nu ar fi avut decît de cîștigat dintr-o concepție regizorală mai activă, mai originală și mai unitară.

Dumitru SOLOMON

FOILETON

UN IEPURE DETECTIV

de Nicuță TANASE

Mai întîi să vă fac cunoștință cu eroii mei.

Dumnealui este reprezentantul fabricii chimice „Marginea"-Banat, dînsul e reprezentantul cooperativei agricole din Gheboaia-Tîrgoviște, al treilea este un delegat de la I.R.T.A.-Ploiești, iar ultimul de la „Victoria"-Tîrgoviște.

— Cine sînt ceilalți, mă întrebați ?

— Gudronul și cei doi pomi uscați sînt corpurile „delicte", iar iepurele martor.

În viața mea nu mi-a fost dat să văd un iepure mai curajos decît ăsta. S-a ridicat în două labe și a început să urle. Da, da, să urle :

— Care martor ? Ce tot mă tei cu martor ? Sînt acuzator. Să vă explic. Eu trătesc prin părțile Tîrgoștei. Iarna mai rodeam și eu cîte-o coajă de pom din livada C.A.P.-ului Gheboaia. Avea o livadă de vreo 8 pogoane. Rozător sînt, ce vreți ? Se găsește dumnealui de la „Marginea" (și arată spre reprezentantul fabricii cu pricina) să trimită C.A.P.-ului 800 kg de gudron cu care să ungă pomii împotriva rozătoarelor.

— Foarte bine, zic eu. De ce să le rozi pomii ? Ai muncit la plantarea lor ? Ai băgat tu vreun capital ?

Iepurele mă privi cu compătimire. Zise:

— Habar n-ai de chimie. Îți spun sincer că dacă se ungeau pomii cu o substanță chimică omologată de C.S.A. mă închinam. Cu gudron? Știi dumneata ce s-a întîmplat?

— Ce?

— S-a distrus toată livada. Toți pomii de pe cele 8 pogoane s-au dus pe apa Sîmbetei... Și-acum să povestească dumnealor ce-a urmat.

— Ce-a mai urmat? S-au mai distrus și alte livezi?

— Mai rău. Dumnealor de la „Marginea" și de la C.A.P. Gheboaia au vrut să spele rufele în familie.

— Adică?

— „Marginea" a spus C.A.P.-ului: „Recunosc vina, trebuie să-ți dau despăgubiri. Dar cum? Dacă le dau oficial, află ministerul de care aparținem și se supără pe noi. Am o idee. Să-ți dau produse din fabrică pentru suma în litigiu. Vrei?".

— „Dar eu n-am nevoie de produsele dumitale".

— Și cum s-a rezolvat pînă la urmă?

— Prin troc și trampă. C.A.P.-ul avea relații economice cu I.R.T.A.-Ploiești și cu „Victoria"-Tîrgoviște. Uzinele chimice „Marginea" le-au trimis lor produse chimice...

— Iar aceste două întreprinderi au virat suma C.A.P.-ului. Este?

— Exact.

— Dumneavoastră, cei patru reprezentanți, ceaveți de spus? Așa s-au petrecut lucrurile?

O vorbă n-au scos. Am continuat discuția tot cu iepurele.

— Tu de unde știi toate astea?

— Am aflat întîmplător. După ce dumnealor m-au lăsat fără hrană, am pornit spre Banat. Duminică, stăteam ascuns într-un tufiș. De-odată aud voci. Niște oameni. Mă uit pe furiș. Erau vînători. Mă căutau. M-am ascuns mai bine și am fost atent la toată discuția lor. Uite, mi-am luat și notițe. Am stenografiat. Vînătorii erau de la Direcția de control și revizie pentru regiunea Banat, cred eu.

— Nu știi? Dumnealor vorbeau și de-o eventuală anchetă?

— Sigur.

CUM FRUCTIFICĂ FONDURILE DESTINATE INVESTIȚIILOR

COOPERATIVELE AGRICOLE DIN RAIONUL TIMIȘOARA

Experiența acumulată de-a lungul anilor de cooperativele agricole din întreaga țară arată că mărimea investițiilor care se fac an de an pentru lărgirea producției condiționează în cel mai înalt grad creșterea puterii economice a acestor unități, crearea unei baze solide pentru sporirea veniturilor bănești ale cooperativelor și a bunăstării membrilor lor. Desigur, este foarte important ca, în funcție de posibilități și de nevoi, să se asigure un echilibru just între fondurile destinate acumulărilor și cele de consum. Tot atît de important este însă ca fondurile de investiții să fie utilizate rațional, cu maximum de eficiență. Degeaba aloci milioane de lei pentru acumulări, dacă aceste milioane sînt destinate unor lucrări inoportune, nerentabile.

Cum stau lucrurile din acest punct de vedere în raionul Timișoara? Ce probleme se ridică aici în legătură cu folosirea fondurilor de investiții? Se are în vedere în primul rînd eficacitatea economică? Iată cîteva întrebări cărora vom încerca să le dăm răspuns în pagina de față.

Fiecare leu cheltuit trebuie să aducă un cîștig

În cooperativele agricole din raion s-au făcut investiții mari pentru dezvoltarea producției. Numai în ultimii trei ani valoarea acestora se ridică la aproape 100 de milioane lei, ceea ce înseamnă 41 707 lei la suta de hectare în 1963, peste 37 000 lei în 1964 și 35 262 lei în anul trecut. Aceasta, așa după cum rezultă din tabelul de mai jos, a determinat creșterea proprietății obștești, sporirea producției și a veniturilor bănești, și în ultimă instanță, mărirea cîștigurilor cooperatorilor.

	1963	1965
Valoarea proprietății obștești la 100 hectare	286 400 lei	354 821 lei
Venituri bănești la 100 hectare	177 011 lei	210 080 lei
Valoarea zilei-muncă	17,76 lei	20,83 lei

Acest lucru a fost posibil pentru că, **în general, consiliile de conducere ale multor unități consultîndu-se cu masa largă a cooperatorilor, au orientat judicios fondurile de investiții, în obiective sau activități strict productive.**

Potrivit posibilităților și condițiilor existente în fiecare unitate, fondurile destinate acumulărilor s-au cheltuit pentru dezvoltarea unor ramuri de producție, cum este bunăoară, zootehnia, care pot aduce mari venituri și în tot timpul anului. Au fost procurate numeroase animale de prăsilă, s-au construit sute de grajduri pentru bovine, îngrășătorii de porci, saivane, hale de creștere a păsărilor etc., s-au cumpărat diferite utilaje care măresc productivitatea muncii în acest sector, s-au făcut alimentarea cu apă și electrificarea unor ferme de animale ș.a.m.d. Tot din asemenea fonduri s-au extins suprafețele cultivate cu legume, precum și plantațiile de pomi și viță de vie, culturi care pot valorifica mai bine unele terenuri din cuprinsul raionului, s-au executat o serie de lucrări de îmbunătățiri funciare (desecări, irigații) spre a asigura folosirea mai rațională a pămîntului, s-au procurat diferite mașini și utilaje etc.

Rezultatele obținute ca urmare a acestor acțiuni sînt evidente: producția globală a crescut mult, cooperativele agricole au putut să vîndă statului, pe bază de contract, cantități sporite de produse agricole și, astfel, să realizeze venituri tot mai mari. Iată un singur exemplu, din multele care ar putea fi date, exemplu ce demonstrează concludent cît de important este ca, atunci cînd se face o investiție, ea să fie bine gîndită.

La Becicherecu Mic sînt sute de hectare pe care, îndeosebi primăvara și toamna cînd precipitațiile sînt abundente, apa bălțește la suprafață, împiedică folosirea rațională a terenului. Încă în 1959 cooperatorii și-au făcut o socoteală simplă, gospodărească: dacă înlăturăm acest neajuns, prin desecări, și cultivăm terenul cîștigat cu grîu, porumb sau alte plante, realizăm venituri suplimentare de milioane de lei. Acestea vor acoperi într-un termen foarte scurt investițiile făcute. Oamenii s-au apucat de lucru. Pînă acum **ei au reușit să mărească suprafața arabilă a cooperativei cu circa 300 de hectare. Înmulțiți această suprafață cu 4 179 kg porumb boabe cît s-a realizat în medie la hectar pe acest teren și veți vedea ce au cîștigat cooperatorii prin executarea lucrărilor de desecare a terenului.** Și nu trebuie uitat că aceasta reprezintă cîștigul unui singur an — 1965

Mari investiții s-au făcut la Becicherecu Mic și pentru dezvoltarea sectorului zootehnic. În decurs de numai cinci ani efectivele au sporit la 684 bovine, din care 293 vaci, la mii de porci, de oi și de păsări. Pentru adăpostirea acestor animale și îmbunătățirea activității de zi cu zi la ferme, tot în acest interval de timp au fost ridicate grajduri de bovine, maternități pentru scroafe, îngrășătorii de porci, saivane, hale pentru păsări etc., s-a făcut alimentarea cu apă și energie electrică a acestui sector, s-au procurat utilaje care măresc productivitatea muncii mulgătorilor și a celorlalți îngrijitori de animale. Rezultatul: **În 1965 cooperativa a ajuns să vîndă statului pe bază de contract 255 tone de carne, 5 074 hl de lapte, 10 000 kg brînză, 3 334 kg lînă; veniturile bănești realizate din acest sector s-au ridicat la aproape 3 milioane de lei, ceea ce înseamnă circa 40 la sută din totalul veniturilor bănești obținute în cooperativă.**

Rezultă clar că, folosiți cu grijă, banii destinați investițiilor au fructificat, contribuind la creșterea bunăstării cooperatorilor. Acest lucru este demonstrat și de modul cum au evoluat de-a lungul anilor indicatorii: valoarea investițiilor, mărimea averii obștești, venituri bănești și valoarea zilei-muncă. **În ultimii cinci ani la cooperativa din Becicherecu Mic investițiile făcute din fonduri proprii și credite de la stat s-au ridicat la cîteva milioane de lei. Aceasta a determinat creșterea averii obștești la peste 10 milioane lei (345 000 lei la suta de hectare), sporirea veniturilor bănești la 7 385 000 lei, iar a valorii zilei-muncă la 28 lei, din care 16 lei în numerar.**

Acesta nu reprezintă un caz izolat. Pot fi citate multe alte unități din raion (Peciu Nou, Jimbolia, Cenei, Cărpiniș și altele) care obțin an de an rezultate economice bune tocmai datorită faptului că gospodăresc bine fondurile destinate investițiilor. Subliniind aceste realizări nu trebuie trecut cu vederea că în unele cooperative agricole se semnalează încă o serie de anomalii care fac ca eficiența banilor utilizați pentru dezvoltarea producției să nu fie pe măsura posibilităților. Aceste anomalii îmbracă diferite aspecte: **se utilizează bani pentru realizarea unor obiective care nu aduc prea mari foloase; nu se depun eforturi susținute pentru ca lucrările făcute din fondurile de investiții să fie bine executate, să asigure venituri maxime; prevederile planurilor de investiții rămîn uneori pe hîrtie; nu se folosește în întregime sprijinul pe care statul îl acordă cooperativelor agricole prin credite pe termen lung** etc. Iată însă mai amănunțit cum stau lucrurile.

Să te gîndești de o sută de ori și să tai odată

Dacă cercetezi planurile de producție și de investiții ale cooperativelor agricole din raion întîlnești unele prevederi care, din capul locului, dovedesc că cei chemați să întocmească aceste documente n-au gîndit bine, n-au dat dovadă de prea mult simț gospodăresc. Un exemplu concludent în această privință îl oferă cooperativele agricole din Utvin și Foeni care, în planurile de investiții pe 1965 au prevăzut să realizeze, între altele, cîte o clădire administrativă. Sînt atît de puternice cele două unități, atît de bine consolidate din punct de vedere economic, încît să-și poată permite să investească bani în asemenea obiective neproductive?

Indiscutabil, s-a procedat prost incluzînd în plan clădirile respective, chiar dacă pînă la urmă ele n-au fost realizate. **Deocamdată mai sînt de făcut multe pentru dezvoltarea producției. Acesta este izvorul veniturilor sporite și nu sediile,** oricît de mari și frumoase ar fi ele.

Nu sînt singurele aspecte care dovedesc că în unele unități se stabilesc în pripă, fără prea mult discernămînt, diferitele obiective ale planurilor de investiții. Lista utilajelor date disponibile la finele anului trecut de anumite cooperative agricole scoate în evidență ușurința cu care, uneori, se comandă o mașină sau alta. Cooperativa agricolă din Remetea a dat disponibile 54 de uși procurate încă în 1959: cea din Uivar — 59 adăpători automate cumpărate tot în același an; cea din Utvin — un agregat de muls mecanic care costă 46 984 lei, adus în 1964; cea din Parța — un păstor electric procurat în 1960 și un aparat electromagnetic pentru preîncolțirea cartofilor, cumpărat în 1963; cea din Recaș — un incubator care costă 240 000 lei ș.a.m.d. Pe bună dreptate se pune întrebarea: De ce s-au procurat asemenea mașini dacă nu erau necesare? Dacă ele au fost utile (este cazul aparatelor electromagnetice, păstorilor electrici, adăpătorilor automate etc.) de ce n-au fost folosite, astfel încît investițiile să aducă foloase materiale unităților respective?

În unele cooperative deși se execută obiectivele planificate, li se schimbă destinația inițială stabilită în planurile de investiții. La Șag, de exemplu, o crescătorie de porci a fost transformată în grajd de tineret bovin, la Herneacova, două puiernițe sînt utilizate astăzi ca depozite de materiale, la Recaș două puiernițe servesc drept depozit de tutun și cramă etc.

Anomaliile întîlnite în folosirea fondurilor de investiții sînt determinate, în parte, de faptul că unele consilii de conducere nu consultă masa largă a cooperatorilor înainte de lansarea comenzilor pentru utilaje, iau hotărîri pripite, fără a analiza temeinic nevoile și posibilitățile cooperativei. În afară de aceasta, în unele cooperative n-au existat planuri de perspectivă judicios întocmite, care să permită oamenilor să cunoască aprofundat cum se va dezvolta unitatea respectivă, să-și organizeze activitatea pentru înfăptuirea scopului propus.

Această stare de lucruri poate și trebuie să fie înlăturată. Se cer însă cîteva măsuri. La întocmirea planurilor de investiții **consiliile de conducere ale cooperativelor trebuie să analizeze cu mai mult discernămînt obiectivele pe care le propun, să se consulte mai mult cu masa largă a cooperatorilor, astfel ca să se evite soluțiile neeconomice, să se asigure fiecărui leu investit o eficiență maximă.** Totodată, **cu sprijinul activ al organelor raionale trebuie luate toate măsurile necesare pentru ca planurile de perspectivă, care se întocmesc în prezent în fiecare cooperativă agricolă, să fie alcătuite cu cea mai mare răspundere, să oglindească fidel posibilitățile și nevoile sale de dezvoltare.** În sfîrșit, **este bine să se analizeze în fiecare unitate modul de folosință al diferitelor utilaje, să se stabilească ce este necesar și ce nu aduce nici un folos producției și, apoi, prin grija organelor raionale tot ceea ce este disponibil să fie redistribuit unităților care solicită mașinile respective.**

Intențiile bune în sine nu dau randament. Esențială este finalizarea lor

Din discuțiile purtate în unități, la consiliul agricol și la filiala Băncii Naționale, a reieșit și un alt aspect al utilizării fondurilor de investiții. Sînt cazuri cînd cooperatorii se orientează bine la alcătuirea planurilor, alocă fonduri importante pentru scopuri productive, pentru activități care pot contribui la sporirea veniturilor bănești. Pînă la urmă însă lucrurile nu ies așa cum au fost gîndite. Un exemplu concludent în această privință îl oferă cooperativa agricolă din Herneacova. Aici, în ultimii ani au fost investite sume importante pentru înființarea pe 78 hectare a unei plantații pomicole. Ideea a fost bună. În condițiile concrete ale acestei unități, pomii pot pune în valoare în mod superior unele terenuri slab productive. Numai că în final lucrurile au ieșit altfel decît s-a calculat. Pe unele suprafețe, la intrarea pomilor pe rod producțiile au fost foarte mici: în medie s-au obținut numai 10—15 kg fructe de la un pom. Bineînțeles, veniturile au fost reduse, eficiența investițiilor extrem de scăzută. Toate acestea fiindcă, contrar prevederilor proiectului întocmit, pe unele terenuri s-au plantat pomi care nu găsesc condiții optime de climă și sol. De ce această situație?

„Oamenii n-au găsit material săditor și atunci au pus ce au găsit", ni s-a răspuns la consiliul agricol raional. Este un procedeu cu totul greșit. **Plantațiile sînt lucrări costisitoare, care au viață foarte lungă, de zeci de ani. În aceste condiții, a investi sume importante în specii care „nu merg", care nu-ți vor aduce venituri corespunzătoare, înseamnă a-ți fura singur căciula, a irosi fără rost muncă și bani.** O serioasă răspundere pentru aceste stări de lucruri revine consiliului agricol raional. **Acesta trebuie să acorde sprijin mai substanțial cooperatorilor în timpul realizării investițiilor mari, de genul plantațiilor de vii și pomi, să-i ajute să-și procure materialul săditor indicat, să le arate că nu este bine să cheltuiască bani pentru lucrări care, neavînd la bază studii temeinice și nefiind realizate corespunzător, nu pot să dea rezultate.**

Exemple asemănătoare pot fi date și din alte sectoare de activitate, bunăoară din zootehnie. În cooperative s-au făcut investiții mari pentru dezvoltarea creșterii animalelor. Dacă urmărești însă eficiența lor, nu în toate cazurile situația este mulțumitoare. Explicația: Nu există suficientă grijă pentru sporirea producției de furaje. În consecință, animalele nu sînt hrănite rațional, dau producții scăzute. Or, în condițiile cînd obții în medie de la fiecare vacă furajată 1 330 litri lapte, cît a realizat în 1965 cooperativa agricolă din Hodoni, ori 1 463 litri, cît s-a înregistrat la Beregsău Mare etc., nu mai poate fi vorba de eficiență economică.

Iată deci cum idei valoroase, bine gîndite nu-și ating în final scopul dacă după efectuarea investițiilor nu se face tot ce trebuie pentru a se obține maximum de rezultate economice.

O lege economică: obiectivul de investiții să intre rapid în producție

Dacă se compară prevederile planului de investiții întocmite la începutul anului cu realizările la 31 decembrie, se constată că una este situația la 1 ianuarie și alta la finele anului. Multe din propriile hotărîri ale cooperatorilor rămîn de căruță. În nici unul din ultimii trei ani, pe întregul raion, prevederile prinse în planurile respective n-au fost îndeplinite în totalitate.

„Cauze sînt mai multe — spunea tov. Ovidiu Suciu, vicepreședinte al consiliului agricol raional: 1). Lipsa unei unități specializate care să execute lucrările de instalație la alimentările cu apă; 2). Greutăți în aprovizionarea la timp și în sortimentele necesare cu diferite materiale și îndeosebi rășinoase; 3). Asistență tehnică cu totul insuficientă, fie din partea unităților furnizoare, fie a S.M.T., fie a ambelor întreprinderi la montarea diferitelor utilaje livrate cooperativelor agricole. Din acest motiv, la Cenei și Recaș, bunăoară, stau și acum, așa cum au sosit de la Uzina de reparații Arad, cîteva electroîncălzitoare; 4). Reglementarea cu mare întîrziere, și numai pentru anul 1965, a problemei deschiderii finanțării lucrărilor executate de I.R.E.B. Ca urmare, lucrările de electrificare au început tardiv, cînd mai rămăseseră puține luni pînă la finele anului.

Desigur, sînt motive serioase, care duc la îndeplinirea numai parțial a planului de investiții din cooperativele agricole. Din această cauză ele trebuie analizate temeinic atît de organele locale, cît și de cele centrale, astfel încît neajunsurile pe care le pricinuiesc să fie înlăturate pe viitor. Nerealizările amintite au însă la bază și mulți factori subiectivi. Între aceștia, slaba preocupare manifestată de conducerile unor cooperative agricole pentru înfăptuirea propriilor hotărîri joacă un rol deosebit. Sînt unități în care din cauza delăsării, slabului simț de inițiativă, aprovizionarea cu materiale se face tîrziu. Există cooperative agricole unde în mod nejustificat lucrările de construcții încep în trimestrul doi și chiar trei, adică atunci cînd practic rămîne puțin timp de lucru la dispoziție. O dată cu înființarea Uniunii cooperatiste raionale, se creează condiții ca sprijinul primit de cooperatori în orientarea investițiilor și executarea lor să fie mult mai puternic.

Cum se justifică cererile de credite și cum se folosesc acestea

După cum se știe, investițiile în cooperativele agricole se fac din două surse: din fonduri proprii și din credite primite de la stat. Multe unități, dezvoltîndu-se puternic din punct de vedere economic, folosesc în principal fondurile proprii. Cu toate acestea, sînt și cooperative agricole pe care statul le ajută să-și lărgească producția prin acordarea unor însemnate sume de bani drept credite pe termen lung.

Utilizînd gospodărește banii împrumutați de la stat, multe cooperative agricole din raion au realizat importante investiții care le-au adus foloase mari. Exemplul cooperativei agricole din Peciu Nou este concludent. Aici, începînd din august 1965, cu ajutorul creditelor pe termen lung primite de la stat, s-au construit șapte sere înmulțitor în suprafață de 510 mp. Ele aduc mari foloase cooperativei: permit să se producă răsaduri bune, mai timpurii, ceea ce înseamnă foarte mult pentru recoltă; se realizează o economie mare de zilemuncă; elimină consumul de cherestea și gunoi de grajd necesare pentru răsadnițe etc. În afară de aceasta, costul lor se recuperează foarte rapid. Numai din veniturile realizate în ianuarie a.c. prin valorificarea cepei plantate în sere se acoperă contravaloarea uneia dintre ele. Tot în 1965, cooperatorii au construit din creditele primite de la stat o seră-solar. Rezultatul: peste 40 de lei venit pe mp. Și cum pofta vine mîncînd, ei vor înălța pînă la 10 martie a.c. alți 5 000 mp de sere-solar, în care se vor produce roșii extra timpurii. Exemple de cooperative care, așa cum s-a procedat la Peciu Nou, au utilizat rațional, cu folos creditele sînt multe în raion.

Normal ar fi fost însă ca toate cooperativele care au solicitat și li s-au acordat credite să folosească din plin acest ajutor, cu atît mai mult cu cît creditele de investiții sînt atribuite în condiții foarte avantajoase. Cum se explică însă că, față de prevederi, în 1964 cooperativele agricole din raion n-au utilizat decît 76 la sută din creditele acordate, iar în 1965 — circa 66 la sută? La această întrebare sînt posibile două răspunsuri: ori atunci cînd s-au cerut creditele conducerile unor cooperative și organele raionale n-au analizat temeinic situația unităților respective în sensul ca cererile să fie bine justificate și ulterior s-a constatat că creditele solicitate nu sînt necesare, ori cererile au corespuns într-adevăr unor necesități reale, dar datorită unor deficiențe în conducerea și organizarea treburilor în cooperative creditele nu s-au mai folosit și nici obiectivele stabilite nu s-au mai realizat. Dar indiferent care este cauza că la o cooperativă sau alta creditele nu au fost folosite, aceasta nu poate aduce decît daune. În prezent, modalitatea de acordare a creditelor asigură ca lucrul acesta să se facă pe bază de studiu temeinic, avîndu-se în vedere ca fiecare ban acordat drept împrumut să fie utilizat în obiective strict necesare și în același timp rentabile. Este însă important ca odată acordate, creditele să fie folosite în întregime și cu cea mai mare grijă, în interesul dezvoltării proprietății obștești a cooperativelor, al creșterii veniturilor membrilor lor.

Adunările generale ale cooperativelor agricole, care au avut loc de curînd, au stabilit volumul investițiilor și obiectivele care trebuie executate în acest an. Consiliul agricol raional, uniunea raională a cooperativelor agricole, îndrumate de comitetul raional de partid, au datoria să acorde tot sprijinul necesar cooperatorilor în vederea realizării integrale și la timp a prevederilor cuprinse în planul de investiții, folosirii raționale a fondurilor alocate, în așa fel încît fiecare leu cheltuit să fructifice înzecit. Totodată, se impune ca aceste organe să ajute cooperativele agricole ca, în planurile de perspectivă pe care le întocmesc, să orienteze cît mai bine investițiile spre cele mai utile și eficiente obiective, care să ducă la dezvoltarea continuă a proprietății obștești, la creșterea, pe această bază, a veniturilor unităților agricole, a cîștigurilor fiecărui cooperator.

Pagină realizată de ing. Radu ATANASESCU, Ioan CHIUJDEA.

DIN LUMEA LARGĂ

Trepte ale progresului uman

Partenonul

„SECOLUL LUI PERICLE"

Prof. univ. Radu VULPE
doctor-docent în științe

O înaltă treaptă a progresului uman în perioada antichității a fost atinsă de civilizația elenică. Ea fusese precedată de străvechea civilizație numită minoico-micenian, care înflorise pe țărmurile și în insulele Mării Egee în mileniile al 3-lea și al 2-lea înaintea erei noastre. Însă această civilizație preelenică, remarcabilă prin calitățile estetice ale artei sale, se stinsese încă din sec. XII î.e.n. în urma migrațiilor violente ale ultimului val al elenilor dorieni, originari din nord. Din contopirea noilor veniți cu populațiile locale, de la care și-au însușit ceea ce se mai salvase din tradițiile minoico-miceniene de altădată, s-a format poporul elen pe care îl cunoaște istoria.

La însușirile de eleganță și de subtilitate ale moștenirii minoico-miceniene, elenii au adăugat raționalismul și prețuirea prin excelență a omului, tendința spre realizări desăvîrșite, un ascuțit simț al frumosului și al măsurii, realizînd valori cultural-artistice care depășeau orice nivel atins mai înainte, ajungînd pînă la culmi unice.

Toate regiunile Greciei — împărțite într-o puzderie de orașe independente, care n-aveau în jurul lor decît un teritoriu foarte limitat — au contribuit la dezvoltarea acestei civilizații, dar epoca sa de aur a fost dominată de prestigiul cîștigat de Atena. Favorizată de împrejurările unui determinant avînt economic, desfășurînd o intensă activitate comercială, Atena a dat o mare dezvoltare meșteșugurilor și artelor și a realizat un hotărîtor progres social prin formele cele mai înaintate ale democrației antice, devenind nu numai statul-oraș cel mai bogat și mai puternic, dar și centrul intelectual cel mai productiv și cel mai luminat al lumii elenice. Acest rol al Atenei a fost atît de important, încît numele uneia din personalitățile sale politice cele mai influente de atunci a rămas în expresia „secolul lui Pericle" pentru a desemna faza de apogeu a întregii civilizații grecești.

Dezvoltarea civilizației în această perioadă a avut un larg și multilateral caracter, multiple planuri de manifestare: în filozofie, în știință, în gîndirea politică, în literatură, dar aspectele sale cele mai spectaculoase și mai renumite s-au concretizat în domeniul artelor — cu deosebire al artelor plastice. Asupra cîtorva din aceste aspecte intenționăm să ne oprim în spațiul restrîns al articolului de față.

Grație numărului mare de opere care, fiind confecționate din material durabil, au ajuns intacte pînă în zilele noastre, sculptura este genul cel mai bine studiat și cel mai reprezentativ al artei grecești. Îi urmează, în ordinea conservării și, deci, a posibilităților de studiere, arhitectura. Cît despre pictură, această artă a ajuns de asemenea la un nivel înalt, dar producțiile ei nu s-au putut păstra. O oarecare idee indirectă ne este oferită în această privință de figurile de pe vasele de lut.

Arhitectura a fost consacrată de eleni aproape exclusiv mitologiei zeilor lor concepuți în forme umane. Sînt nenumărate varietățile de temple ridicate în diferitele orașe grecești, dar cel mai remarcabil, care a ajuns să fie apreciat ca reprezentînd expresia desăvîrșită a ideii de locuință destinată divinității, este **Partenonul de pe Acropolea Atenei.** De realizarea acestei monumentale clădiri de marmură, închinată zeiței Athena, ocroitoarea cetății pe care grecii, în credința lor antropomorfă, și-o închipuiau ca pe o înțeleaptă și puternică fecioară **(parthenos)**, se leagă atît numele arhitectului **Ictinos** și al sculptorului **Phidias**, căpetenia unei numeroase echipe de artiști și constructori, cît și numele amicului acestuia, Pericle, care a convins poporul atenian să susțină imensele sforțări materiale necesare. Ceea ce face din Partenon o capodoperă nu constă în dimensiunile sale care, oricît de impunătoare (70 m lungime și 31 m lățime), sînt departe de ale atîtor construcții colosale din vechime, ca piramidele, ci în **perfectul echilibru dintre diferitele sale elemente.** Armoniosul raport, de pildă, dintre grosimea și înălțimea celor 46 de coloane dorice care îl înconjură pe toate laturile, urmărea, ca și alte elemente, rod al unor calcule migăloase, să exprime un sentiment de grație și în același timp de forță. În interiorul templului se afla o frumoasă statuie a zeiței, creată de Phidias din aur și fildeș. Această lucrare, despre care autorii antici vorbeau cu multă admirație, s-a pierdut — ca și cealaltă operă de aur și fildeș a lui Phidias: colosala statuie a lui Zeus de la Olimpia — dar geniul autorului ei apare foarte elocvent din numeroasele reliefuri care împodobeau în exterior frontoanele și friza templului și care, în cea mai mare parte, s-au păstrat, constituind ele însеși realizări de apogeu ale artei elenice.

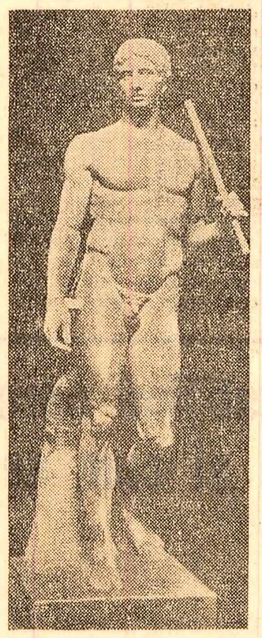

Statuia Doriforului, de Policlet din Argos

Precum în arhitectură grecii s-au concentrat asupra desăvîrșirii unui singur tip de edificiu — templul — tot astfel în sculptură preocuparea lor creatoare a fost una singură: **exprimarea frumuseții ființei umane.**

Artiștii greci de pretutindeni se înverșunaseră, generație după generație, să se perfecționeze, observînd cu o minuțioasă atenție anatomia corpului omenesc, străduindu-se cu răbdare s-o reproducă în piatră și căutîndu-i mereu forma ideală. **Policlet** din Argos, contemporanul lui Phidias, fixase proporțiile frumuseții exemplare a omului în statuia **Doriforului** (purtătorul de lance), care, ca și Partenonul în arhitectură, reprezintă un triumf al gîndirii estetice. În acest **canon** („normă", „model"), reprezentînd un tînăr atlet în poziție de repaus, toate amănuntele anatomice sînt reproduse în nenumăratele lor raporturi numerice, de la înălțimea corpului în care lungimea capului trebuia să intre de șapte ori, pînă la cei mai neînsemnați mușchi, redați în concordanță cu ritmul de mișcare al întregului corp. Lipseau însă freamătul și căldura vieții interioare. Chiar Phidias n-a făcut în această privință decît un mic pas înainte, dînd figurilor sale idealizate o comunicativitate încă discretă, — e adevărat, însă în armonie cu demnitatea olimpică a zeilor și cu gravitatea solemnă a muritorilor reprezentați. Cu dreptate s-a spus despre reliefurile lui de pe Partenon că făceau din zei oameni și din oameni zei, ceea ce, în definitiv, e valabil pentru toată arta elenă.

Abia după Phidias, în secolul IV î.e.n., arta elenă va adînci problema expresiei, căutîndu-i soluții în două direcții principale: aceea a atenianului **Praxitele** și aceea a lui **Scopas** din Paros. Primul, mergînd pe linia seninătății figurilor lui Phidias, a redat trăsături corespunzînd unor gînduri intense, dar gingașe, optimiste, blînde; celălalt, pornind de la chipurile mai degrabă severe ale lui Policlet, le-a dat o expresie pasionată, tragică, umbrindu-le privirile sub sprîncene încruntate și ondulîndu-le buzele într-o mișcare aproape sugerînd suferința.

O sinteză echilibrată a progreselor sculpturii elene din perioada clasică a fost realizată de **Lisip**, sculptorul oficial al lui Alexandru Macedon și ultimul mare creator în arta clasică a elenilor. El a modificat „canonul lui Policlet" mărind norma trupului de la șapte lungimi ale capului la opt, întregind astfel idealul de frumusețe a corpului omenesc prin eleganță și monumentalitate. Exemplul cel mai caracteristic al artei sale este **Apoxyomenul** (cel ce se curăță), statuia unui atlet în gestul de a-și răzui nisipul prins de corp în cursul luptei.

Istoria artei elene este jalonată de numele unor artiști de geniu, totuși nici o artă n-a fost atît de puțin individuală ca cea greacă. Într-o măsură încă necunoscută pînă atunci, arta greacă a fost a creație colectivă, atît prin evoluția ei organică de la o generație la alta, cît și prin participarea întregii lumi elene la această evoluție. În statele-orașe, chiar cînd acestea nu aveau o constituție democratică atît de înaintată ca a Atenei, toți cetățenii își exprimau părerea asupra producțiilor artistice, se pronunțau asupra lor și le supuneau dezbaterii, cu pasiune și cu atît interes ca și cînd le-ar fi aparținut fiecăruia personal. În acest caracter popular al artei elene stă secretul profundului său umanism și al trainicei sale superiorități.

Arta greacă, cea mai înaltă experiență estetică pe care a făcut-o vechea omenire, a lăsat urme durabile și rodnice. Așa precum un Pindar, un Sofocle, un Euripide, un Tucidide, un Demostene vor rămîne nemuritoare modele pentru producțiile literare ale tuturor vremurilor și precum un Platon și un Aristotel vor rămîne proeminente figuri ale filozofiei, tot astfel și creațiile artelor plastice ale Greciei vor fi izvoare de inspirație pentru arta unor noi civilizații de mai tîrziu, ca aceea a Renașterii occidentale. Mai mult, se poate spune că ecoul a ceea ce mințile clare ale unui mic popor au creat în elanul calitativ al unei scurte perioade istorice, va răsuna amplu pînă în zilele noastre și se va prelungi mai departe spre viitor.

MICA ENCICLOPEDIE

Statisticienii consideră că pierderile însumate în toate războaiele purtate în sec. XIX în Europa ating cifra de 1 500 000 de oameni. Dintre aceștia doar o treime au pierit în urma rănilor căpătate, celelalte două treimi căzînd victime bolilor epidemice.

Peștele mormirusa — care trăiește în ape tulburi — are organe ce pot genera curenți electrici de 1—2 volți. Cîmpul electromagnetic creat este recepționat de organele altor pești, aceste „radio"-legături avînd un rol de apărare și de perpetuare a speciei.

În Africa, baobabul se bucură de o venerație deosebită. Din cauza vîrstei pe care o poate atinge (4—5 milenii), el e considerat ca un fel de „strămoș" al pădurii. De altfel chiar numele lui înseamnă „copacul celor o mie de ani".

În centrul insulei Paramusir din arhipelagul Kurilelor (U.R.S.S.) a fost descoperit un rîu... metalic. Rîul Iuriev care izvorăște dintr-o coastă abruptă a unui munte vulcanic varsă zilnic în mare, sub formă „lichidă", aproximativ 35 tone de fier și 65 tone de bauxită.

Se pare că dușmanul cel mai mare al metalelor nu este rugina, ci microorganismele (bacterii sau ciuperci). Statisticile arată că pagubele produse de organismele inferioare, care au parazitat conductele de diverse tipuri, se cifrează, de pildă, în S.U.A., la 1 miliard de dolari anual.

Prelungirile nervoase ale unor celule din scoarța creierului pot depăși lungimea de un metru.

Cu ajutorul unor transmițători radiofonici fixați pe spatele oilor, la Centrul de cercetări animaliere de lîngă Sydney (Australia) se colectează date privind deprinderile alimentare ale turmelor de oi.

SE DEZLEAGĂ ENIGMA METEORITULUI TUNGUS?

De vorbă cu cercetătorii români Sorin Ciulli și Mihai Vișinescu, de la Institutul de fizică atomică din București.

Jumătate de secol în jurul unei probleme pasionante

— V-am ruga să ne faceți o scurtă expunere a faptelor cunoscute în legătură cu „catastrofa tungusă".

— În rezumat, ne răspunde S. Ciulli, faptele sînt următoarele. În dimineața zilei de 30 iunie 1908 a apărut pe cerul Siberiei un al „doilea soare", care s-a îndreptat apoi, cu viteză de bolid, spre nord, și a dispărut peste regiunea împădurită a rîului Tunguska. Peste cîteva clipe s-a auzit o puternică bubuitură însoțită de o zguduire a întregii regiuni, unda seismică produsă fiind înregistrată pînă și de observatorul din Londra.

Au urmat nopți albe... Cerul Tașkentului, oraș situat la mai mult de 3 000 km de locul cataclismului, a avut în tot timpul nopților următoare o luminiscență ciudată. „Mult prea la sud pentru o aureolă boreală" — au declarat astronomii — „fără îndoială, luminiscența se datorește cozii cometei căzute, rămasă în straturile înalte ale atmosferei".

— Totuși, 50 de ani mai tîrziu, astfel de „aureole boreale" foarte sudice au fost înregistrate în urma exploziilor nucleare produse artificial de către om, intervine M. Vișinescu. Desigur, la începutul secolului nostru, nimeni nu se gîndea la o explicație nucleară a fenomenului.

Expedițiile științifice trimise la fața locului în anii 1927—1930 și 1938 — 1939 au fost impresionate de mărimea dezastrului. Evaluarea finală a energiei exploziei a fost de *10 megatone de trotil*, adică energia unei bombe hidrogenice mari. S-a emis și ipoteza că bolidul ar fi fost o cometă de gheață — care, în acest caz, ar fi trebuit să aibă o greutate de 90 000 de tone și un diametru de 50 m. Datorită frecării de aerul atmosferei terestre această cometă de gheață, — au susținut unii savanți — s-ar fi încălzit foarte mult, și în momentul cînd a ajuns la înălțimea de 6—7 km s-ar fi evaporat în mod exploziv.

— De ce în atmosferă și nu la înălțimea solului?

— Aceasta este una din ciudățeniile „fenomenului tungus", adaugă S. Ciulli. Cu toată mărimea dezastrului, în centrul regiunii devastate a rămas o porțiune de pădure în picioare. În paranteză fie spus, fenomenul acesta al evaporării explozive nu este încă cunoscut, dar teoretic se presupune că ar fi posibil.

Dar adevărata enigmă a început în momentul în care s-a constatat un fapt care nu concordă de loc cu restul observațiilor. Calcule elementare de balistică arată că o astfel de cometă, deplasîndu-se paralel cu solul (unghiul observat a fost de 8 grade — 10 grade) ar fi trebuit să producă o puternică undă de șoc ce ar fi aruncat copacii *în stînga și în dreapta* traiectoriei bolidului. Or, acest lucru nu a fost observat, toți copacii sînt căzuți *radial!*

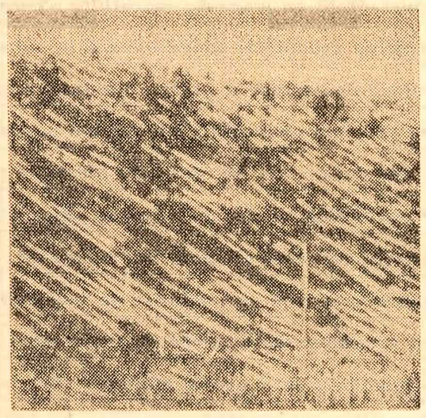

Trunchiuri de copaci doborîți în regiunea căderii meteoritului tungus

Unda de șoc, pulberea stelară și... radioactivitatea

— Astfel s-a născut ideea exploziei nucleare?

— Da. O explozie nucleară poate fi provocată de un „obiect" relativ mic, care nu lasă în urma lui o undă de șoc. Dar în sprijinul ipotezei „clasice", după cum au arătat la simpozionul recent de la Dubna adversarii teoriei nucleare, vine faptul important că pe o rază de 300—400 km în jurul căderii s-a descoperit o mare cantitate de „pulbere stelară", numele poetic al prafului meteoric.

— În ultimii ani, intervine M. Vișinescu, de această enigmă s-a ocupat și radiochimistul american Willard F. Libby, laureat al Premiului Nobel de chimie în anul 1960, profesor la Universitatea din California. El este autorul metodei de determinare a vîrstei obiectelor prin dozajul izotopului radioactiv carbon 14. Prof. Libby, pornind de la ideea că meteoritul tungus trebuie considerat un fenomen nuclear, a calculat teoretic care ar fi fost creșterea radioactivității generale a planetei noastre în acest caz. A stabilit astfel o anumită cifră teoretică a creșterii radioactivității. S-a dovedit însă experimental că, deși a existat o anumită creștere, ea a fost mult mai mică decît fusese prevăzută teoretic.

Navă cosmică extraterestră sau antimaterie?

— S-a trimis atunci o nouă expediție care să cerceteze creșterea radioactivității locale. Cercetînd inelele copacilor, s-a constatat, într-adevăr, o însemnată creștere a radioactivității în anul 1908. De data aceasta, ea este pe deplin suficientă pentru a explica *natura nucleară a fenomenului*. Totodată, s-a observat și o creștere a radioactivității inelelor din 1950 (datorită experiențelor nucleare efectuate de către om), fapt ce vine să confirme că măsurătorile au fost bune.

A fost emisă chiar o ipoteză efectiv fantastică că această explozie s-ar datora unei bombe lansate de niște ființe sosite pe Terra de undeva, din spațiul cosmic.

— S-a arătat, de asemenea, menționează M. Vișinescu, că mai există o posibilitate: meteoritul tungus ar fi fost o bucată de antimaterie, de aproximativ un kilogram. După cum se știe, la contactul materiei cu antimateria are loc o explozie de aproximativ o mie de ori mai violentă decît cea produsă de o bombă atomică obișnuită.

— Ce este antimateria?

— Prin antimaterie se înțelege în general o substanță formată din antiprotoni și antineutroni. Prefixul *anti* induce de multe ori în eroare, lăsînd să se creadă că antimateria ar fi ceva *invers* materiei, ceea ce nu este adevărat. De fapt, în sensul categoriei filozofice, materia și antimateria sînt forme ale materiei.

Teoria relativității prevăzuse încă din anul 1905, în mod teoretic, că masa corpurilor materiale nu este altceva decît „energie înghețată". În reacțiile nucleare obișnuite, „dezghețul energiei" este doar parțial, în sensul că numai o mică fracțiune din greutatea corpurilor se transformă în energie (de exemplu, la explozia unei bombe de uraniu această fracțiune este de ordinul unei miimi din greutatea uraniului intrat în reacție!). La reacțiile materie-antimaterie, „dezghețul" este total — de unde imensa energie degajată într-o astfel de reacție.

— Credeți într-adevăr că meteoritul tungus ar fi fost un kilogram de antimaterie?

— Nici colegul meu, nici eu nu credem că meteoritul tungus ar fi fost din antimaterie, continuă S. Ciulli. Recunoaștem că această posibilitate e foarte interesantă, dar ni se pare deosebit de fantastică, și o consemnăm doar ca atare, din motive de corectitudine științifică. Deși teoretic posibilă, și creată în mod artificial în laboratoarele de energii înalte, noi nu știm totuși dacă antimateria există în stare liberă în Univers. În laborator, materia și antimateria pot fi produse numai împreună. Din acest motiv, unii oameni de știință cred că antimateria se găsește în Univers în cantități egale cu materia. Totuși, întreaga noastră galaxie — Soarele, planetele, meteoriții care cad pe Pămînt — este formată din materie, iar nu din antimaterie. Aceasta este, cel puțin, părerea susținută de aproape toți astronomii. Nu e greu de înțeles deci că importanța teoretică a căderii unui obiect din antimaterie pe Pămînt este atît de mare, încît cei care au văzut în meteoritul tungus un obiect din antimaterie n-au făcut poate decît să-și ia dorințele drept realitate...

— Dacă s-ar adeveri că în spațiul cosmic circulă meteoriți de antimaterie, aceștia ar reprezenta un pericol pentru navele cosmice?

— Fără îndoială că da. Un firicel de antimaterie cît un grăunte de nisip ar fi suficient pentru a transforma în țăndări chiar și nava cosmică cea mai bine echipată. Efectul distrugător produs de o *sutime de miligram* de antimaterie echivalează cu cel produs de căderea unei greutăți de *1 000 tone* de la înălțimea de *200 metri!* Puține blindaje ar putea rezista la un astfel de șoc!

Deocamdată însă — și aceasta a fost „concluzia" simpozionului — enigma catastrofei tunguse rămîne nedezlegată?

Interviu realizat de Lucian SACHELARIE

SENTINELA MĂRILOR

Cîte naufragii n-au fost împiedicate de o rază de lumină răsărită noaptea pe furtună la orizonturile oceanelor! Cîte vieți n-au fost salvate de un turn ivit din valuri tocmai acolo unde marea ascunsese o capcană! Istoria luminilor care întind de pe uscat, prin razele lor, o mînă de ajutor celor aflați pe mare este tot atît de veche ca și navigația însăși.

Încă din negura timpurilor locuitorii de pe malurile mării obișnuiau să aprindă focuri pe țărmurile periculoase. În multe din porturile lumii antice, pe edificiile cele mai înalte — de obicei lăcașuri de oficiere a cultului — se aprindeau noaptea focuri pentru vasele aflate în larg.

Drept părinte al tuturor farurilor maritime este socotit Farul din Alexandria, una dintre cele „șapte minuni" ale antichității. Nu se știe precis dacă denumirea de far provine de la „faos" (în grecește „lumina unui astru"), sau de la numele insulei Faros pe care era ridicat acest edificiu. Cert este că ea s-a încetățenit de pe atunci și este folosită și azi în foarte multe limbi. Ridicat între anii 285—247 î.e.n. și dăinuind 1 500 de ani, farul era construit din marmură albă și avea forma unor turnuri suprapuse, ajungînd, după unii autori, la o înălțime de 120 m. Focul din vîrful său era alimentat cu lemne de rășinoase și se vedea, așa cum relatează istoricul Flavius Josephus, de la 60 de km depărtare.

În vestul Europei, primele faruri au fost construite de romani, mai cunoscute fiind cele de la Ostia, Ravenna, Messina, Pozzuoli. Tot cam din aceeași vreme datează și primele faruri care au străjuit Canalul Mînecii, unul la Boulogne și altul la Dover.

O dată cu dezvoltarea navigației, cu perfecționarea mijloacelor de iluminat, cu înlocuirea focului de lemne prin surse mai puternice de lumină — obținute, de pildă, prin folosirea uleiurilor minerale, substanțelor gazoase și apoi, în secolul al XIX-lea, pe baza electricității — numărul farurilor a crescut. Fiecare dintre ele a constituit însă mărturia luptei neînfricate a omului cu marea.

„Să evocăm un crîmpei al acestei lupte: la cîteva zeci de kilometri de coasta bretonă, acolo unde marea și vîntul nu se odihnesc niciodată, unde colții stîncilor pîndesc ascunși, gata să sfîșie primul vas ce s-ar apropia, oamenii au ridicat farul Armen. 14 ani le-au fost necesari pentru aceasta. Trebuia așteptată mereu clipa rară cînd stînca se ridica deasupra valurilor. În primul an, lucrătorii n-au ajuns decît de șapte ori la ea și au lucrat în total doar... opt ore. Opt ore într-un an! În al doilea an s-a putut lucra mai mult, în total optsprezece ore. Și așa, perseverînd an de an, s-a ajuns ca în 1881 să se poată aprinde lumina în vîrful turnului.

În multe alte locuri, devenite aproape celebre prin numărul naufragiilor provocate, construirea unui far părea cu neputință. Iată însă că la începutul secolului XVIII, un fost bărbier englez din Lynn, îmbogățit peste noapte, de teamă să nu se întîmple ceva vaselor sale, a ancorat în dreptul bancurilor de nisip de la Nore (gura Tamisei), un vas cu un puternic felinar la bord. Ideea era revoluționară: în locul unui far construit, amplasarea fixă a unei nave-far. Noutatea a stîrnit entuziasm — la marinari — și... mînie — la administrația farurilor, care vedea născîndu-se un concurent. Interzise la început, navele-far au cunoscut apoi o largă răspîndire.

Nu de puține ori farurile au încăput pe mîna răufăcătorilor. Pirații sau unii locuitori ai coastelor foloseau în trecut faruri false pentru a atrage corăbiile în locuri unde puteau fi ușor prădate. Între coarnele unui bou fixau un felinar și plimbau animalul pe țărm. Din larg, legănatul luminii dădea impresia unei corăbii care plutește pe valuri — iar vasul se îndrepta fără grijă spre stîncile țărmului...

Potrivit necesităților crescînde ale navigației a sporit și numărul farurilor, care azi se ridică la peste 25 000. Pentru ca un vas să se poată orienta în acest colier de lumini, s-au întocmit adevărate „cataloage" marinărești în care sînt trecute cu grijă caracteristicile fiecărui far.

Fiecare își are *limba sa proprie*, fiecare împărtășește marinarilor anumite „secrete". Unul luminează fix, altul ca o stea clipește fără încetare; dacă unul își dezvăluie razele treptat-treptat, ca după aceea să le retragă la fel de lent, altul răsare brusc cu toată puterea și dispare tot atît de subit. În fine, nu toate au aceeași culoare; există faruri cu lumină roșie sau albă, altele au lumini verzi sau albastre. Sînt faruri care indică apropierea continentului, altele — a unei stînci sau a unui anume port. În funcție de subiectul informației, unele se văd de la 50 de km (distanță obișnuită a marilor faruri de azi), altele numai de la 7 km; unele au o putere de 5 kW, altele de 200 kW.

Faruri marine există și la noi în țară, la Mangalia, Tuzla, Constanța, Midia, Sulina... La Constanța, corăbieri genovezi au ridicat încă din anul 1300 un far pentru ca vasele lor să nu se sfarme de stîncile Medeei. Nu de mult, portul Constanța a fost înzestrat cu un nou far, construcție îndrăzneață, ce se încadrează armonios în arhitectura modernă a orașului.

★

Astăzi, pe zi ce trece, pe lîngă faruri se dezvoltă tot mai mult întinse rețele de ajutorare a navigației pe zone mari bazate pe radar și radiogoniometrie. Farurile rămîn totuși un element indispensabil navigației. Deși un număr de vase mari posedă instalații moderne cu ajutorul cărora se poate vedea în fiecare moment, pe un ecran, care este poziția lor exactă față de continent, rămîne însă infinit mai mare numărul vaselor care au ca unic indiciu al țărmului — farul.

Mari „semne de circulație" ale mării, farurile continuă zi de zi și noapte de noapte să-și scrie epopeea. Iar naufragiile pe care le evită sînt poate tocmai „senzaționalul" existenței lor modeste.

Adriana SOCEC

Să se respecte dreptul sacru al poporului vietnamez de a-și hotărî singur soarta!

Sutő ANDRÁS

Dintre urările pe care popoarele și le-au făcut de Anul Nou cea mai frumoasă a fost următoarea : Pace lumii ! Dar iată că în cea de-a doua lună a anului '66 pe teritoriul Republicii Democrate Vietnam explodează din nou bombe americane. Așa-zisa „ofensivă de pace" a Washingtonului, despre care s-a vorbit atîta în ultimul timp, a devenit ofensiva fierului și a focului. Femei și copii îi cad victime. Popoarele întreabă : cu ce se poate justifica aceasta ? Guvernul S.U.A. își asumă o grea răspundere prin acest act fățiș de război. Uruitul bombardierelor lor este acoperit în aceste zile de glasul de protest și de mînia purtătoare de grave acuzații a tuturor popoarelor iubitoare de pace.

Printre ele și acela al poporului român. Așa cum s-a spus în Declarația Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România, el cere: Să se pună capăt atentatului criminal împotriva poporului vietnamez ! Să se respecte dreptul sacru al acestuia — drept al fiecărui popor — de a-și hotărî singur soarta, în conformitate cu năzuințele și interesele sale, fără orice amestec din afară.

Cînd scriu aceste rînduri, prin geamul meu pătrunde freamătul muncii creatoare a patriei mele, Republica Socialistă România. Spre o astfel de minunată împlinire a adevăratei independențe și suveranități tind și năzuințele întregului popor vietnamez.

Alături de confrații mei scriitori, de toți oamenii muncii din patria mea, protestez și eu împotriva agresiunii comise împotriva poporului vietnamez. În protestul nostru sîntem ecoul reciproc a sute de mii, a milioane de oameni, purtători ai conștiinței umane îngrijorate pentru viitorul omenirii. În protestul nostru sîntem ecoul reciproc a sute de mii, a milioane de oameni, purtători ai încrederii că pînă la urmă cauza sfîntă a mult încercatului popor vietnamez va învinge.

Vasile NOVAC
mecanizator,
S.M.T. „23 August",
regiunea Dobrogea

Am citit cu multă atenție Declarația Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Socialiste România în legătură cu reluarea atacurilor aeriene ale S.U.A. împotriva R. D. Vietnam și aprob pe deplin protestul care se exprimă în ea. În urma hotărîrii guvernului S.U.A. au fost reluate raidurile teroriste, sînt secerate mii de vieți omenești, localități din R. D. Vietnam sînt prefăcute în „pămînt pîrjolit". Toate acestea ne provoacă cea mai mare indignare mie și tovarășilor mei de muncă de la S.M.T. „23 August", regiunea Dobrogea. Noi ne consacrăm toate forțele muncii pașnice, ridicării pe o treaptă mai înaltă a agriculturii din regiunea și din țara noastră. Știm că poporul din R. D. Vietnam năzuiește să-și vadă înfloritoare patria socialistă, iar patrioții din Vietnamul de sud vor să fie liberi și stăpîni pe soarta lor. Este dreptul lor și nimeni nu are voie să se amestece în treburile altor popoare. Sîntem din toată inima alături de poporul vietnamez și sprijinim lupta lui dreaptă.

Cerem să se pună capăt neîntîrziat agresiunii americane în Vietnam !

Producția marfă livrată - 19,2 la sută

(Urmare din pag. I)

Aceasta e realitatea din secții. Ing. Varțlav Lucaci ori nu cunoaște adevărata stare a lucrurilor, ceea ce nu e deloc lăudabil pentru un șef al serviciului producție, care trebuie să cunoască permanent și în amănunt pulsul activității secțiilor, ori a încercat să ascundă lipsurile, ceea ce nu e demn de un cadru de conducere al unei întreprinderi.

— *Cei de la montaj* — ne-a relatat maistrul ANDREI THEIS, de la linia de prelucrare blocuri-motor și cartere mari — *au dreptate. Noi nu le asigurăm piesele și reperele la vreme și în ordinea succesiunii montajului, pentru ca ei să lucreze ritmic încă de la începutul lunii. În acest caz, desigur, graficul de montaj nu mai are nici o valoare. Dar, să fiu drept, nici linia noastră nu poate respecta propriul ei grafic din cauză că celelalte linii nu ne trimit la timp piesele și reperele necesare. E vorba de linia prezoane și piulițe, linia 3 suporți-lagăre și linia 9 cuzineți.*

Iată cum **lipsa de decalaj între diferitele faze ale producției provoacă o adevărată reacție în lanț.** În plus, neritmicitatea producției de-a lungul fluxului tehnologic e influențată adesea și de rebuturile provenite de la turnătorie, care se constată abia în timpul prelucrării pieselor. Așa de exemplu, în luna ianuarie au fost rebutate, după ce în prealabil s-au executat trasarea și rabotarea, 7 blocuri pentru motoare Diesel-110.

— *Dispunem de mașini, avem și oameni pricepuți care să le folosească* — ne-a spus maistrul GHEORGHE MIHALACHE, de la linia 1 prezoane-piulițe. *Necazul e altul. Din cauza proastei aprovizionări a uzinei cu organe de asamblare, deseori sîntem puși în situația să lucrăm altceva și să nu ne îndeplinim obligațiile față de celelalte linii de fabricație.*

— Există vreo posibilitate pentru soluționarea problemei decalajului între linii și ateliere ?

— *Fără îndoială. Părerea mea este ca mai întîi șeful secției noastre, ing. Enache Croitoru, să renunțe la concepția greșită potrivit căreia neritmicitatea este inevitabilă. De ani de zile aud acest refren. În ce privește linia de fabricație unde lucrez, consider absolut necesar ca, atunci cînd serviciul producție lansează planul, să stabilească și necesarul de organe de asamblare ce pot fi realizate în uzină. Avem capacități de producție care pot fi folosite mult mai bine.*

Propunerea merită să fie luată în seamă. După cum se vede, cadrele de conducere din uzină nu au organizat o consultare largă a muncitorilor, tehnicienilor și inginerilor pentru identificarea rezervelor de îmbunătățire a ritmicității producției. Sau dacă au făcut acest lucru, au ținut seama prea puțin de propunerile lor.

Ce implicații a avut neritmicitatea producției în luna ianuarie ? În primele două decade s-a expediat din întreprindere numai 19,2 la sută din producția-marfă planificată, pentru ca în ultima decadă să se livreze grosul producției fabricate. Cu alte cuvinte, **uzina nu a realizat ritmic planul producției-marfă vîndute și încasate și, ca atare, n-a putut să încaseze la timp o parte din contravaloarea producției, creîndu-și singură greutăți financiare.** Și mai grav e faptul că **uzina nu a livrat diferite produse la termenele stricte prevăzute în contractele încheiate cu un șir de alte întreprinderi.** Uzinele „Electroputere"-Craiova, „1 Mai"-Ploiești, Uzina de pompe — București, ca să dăm numai cîteva exemple, nu au primit la timp compresoarele și motoarele de care aveau nevoie. Au calculat tovarășii din conducerea uzinei ce consecințe economice nefavorabile au avut de suportat beneficiarii din cauza livrării cu întîrziere a comenzilor ?

Chiar dacă pînă la urmă uzina a îndeplinit prevederile valorice de plan la producția-marfă pe ianuarie, aceasta s-a făcut cu prețul depășirii planului la unele sortimente și nerealizării la altele : motoare cu benzină de 6 și 18 CP, compresoare pentru locomotive Diesel-electrice. **Practica de a alerga după realizări valorice, fără a fabrica integral sortimentele planificate, este dăunătoare intereselor economiei în ansamblu. Toate întreprinderile își au un loc bine precizat în angrenajul industrial general, producția lor fiind strîns legată de cea a unui șir întreg de unități productive. De aceea, economiei naționale nu-i poate fi indiferent cum se îndeplinește planul pe sortimente în fiecare întreprindere.**

★

Rezultă în mod clar, din cele relatate mai sus, că o planificare internă a producției făcută numai pe hîrtie, care nu ține seama de posibilitățile reale, încurcă, nu asigură decalajul între secții și sincronizarea muncii lor, îngreunînd activitatea colectivului în îndeplinirea ritmică a planului și avînd consecințe economice care trec și dincolo de poarta întreprinderii. Iată de ce a devenit necesar ca conducerea uzinei să analizeze temeinic situația care s-a creat, să revadă graficele de producție în funcție de condițiile concrete din secții și ateliere și, pe această bază, să ia cele mai eficiente măsuri care să ducă la îmbunătățirea radicală și imediată a ritmicității producției, premisă principală pentru creșterea eficienței activității economico-financiare a întreprinderii.

Cronica zilei

PRIMIRE LA CONSILIUL DE STAT

Luni, 7 februarie, secretarul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Grigore Geamănu, a primit în audiență protocolară de rămas bun pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Finlandei la București, Martti Johannes Salomies, în legătură cu plecarea sa definitivă de la post.

DEPUNEREA UNOR COROANE LA MONUMENTUL EROILOR PATRIEI

Luni la amiază, ambasadorul Republicii Argentina, Bernardo Roberto Alfredo Messina, și ministrul Republicii Statelor Unite ale Braziliei, Jorge de Oliveira Maia, care au prezentat recent scrisorile de acreditare, au depus coroane de flori la Monumentul Eroilor Patriei.

La solemnități au fost de față reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Forțelor Armate și Sfatului popular al Capitalei.

(Agerpres)

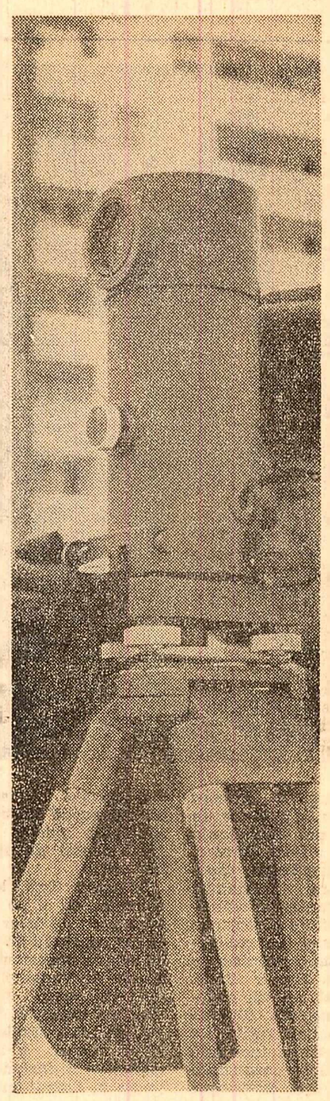

Topograful pe teren
Foto : Gh. Vințilă

FAPTUL DIVERS COTIDIAN

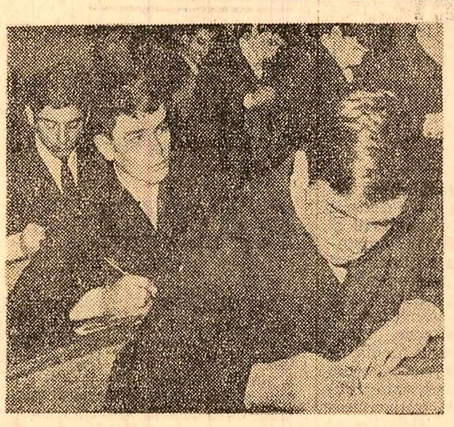

Tinerii matematicieni la olimpiadă. *(Instantaneu din Capitală, de la prima fază a concursurilor pe specialități ale elevilor)*
Foto : M. Andreescu

PREMIERA FILMULUI ROMÂNESC „CALEA VICTORIEI"

• *O nouă producție a studioului „București" — „Calea Victoriei" sau „Cheia visurilor", ecranizare după cunoscutul roman al lui Cezar Petrescu — a fost prezentată în premieră luni seara la cinematograful „Republica" din Capitală. Regia noului film aparține lui Marius Teodorescu, care semnează și scenariul împreună cu Beno Meirovici. Din distribuție fac parte Geo Barton, George Calboreanu, Mircea Șeptilici, Iurie Darie, Mitzura Arghezi, Mircea Constantinescu, Luminița Iacobescu, Nicolae Dinică etc. Imaginea filmului este semnată de Gheorghe Cristea, iar muzica de Ștefan Niculescu.*

• **Pe strada Băiceni din cartierul Drumul Taberei din Capitală, se va deschide la 1 martie un birou de abonamente I.T.B. Biroul va elibera bilete și abonamente de tramvaie, troleibuze și autobuze și va primi comenzi de taximetre, furgonete și autocamioane.**

• *Corul căminului cultural din comuna Deaj a împlinit 130 de ani de la înființare. În ultimii ani corul a luat parte la toate fazele finale ale concursurilor pe țară ale artiștilor amatori.*

INTIMPLARE PE MARE

În dimineața zilei de 4 februarie pescarii Teoctist Efimov, Grigore Munteanu și Nicolae Carpov, din Sf. Gheorghe, au ieșit în larg la pescuit. Brusc vîntul și-a schimbat direcția și barca a fost surprinsă de furtună și ceață. Timp de 20 de ore cei trei pescari s-au luptat cu vîntul care îi mîna spre sud, cu valurile mari și frigul. În ajutorul lor a fost trimis un cuter, care nu le-a dat însă de urmă. Au fost trimise atunci în căutarea lor două avioane sanitare care au descoperit barca aruncată la țărm, în apropierea punctului denumit gura Portiței. După îngrijirile primite la spitalul din Constanța, pescarii se află din nou în mijlocul tovarășilor lor de muncă.

• **Uzinele „Electroputere" au expediat constructorilor hidrocentralei de pe Argeș primul transformator monofazat de 40 MVA de construcție specială, adaptat funcționării în adîncime. Alți doi transformatori similari se găsesc în diferite faze de montaj.**

• Pentru constructorii marelui sistem hidroenergetic de la Porțile de Fier se construiește un dispensar modern. O altă unitate de acest fel va fi construită în cursul anului și pentru muncitorii hidrocentralei de pe Lotru.

• *După cum comunică Direcția generală a navigației civile NAVROM, în prezent pe mările și oceanele lumii navighează 32 de vase sub pavilion românesc. Cel mai mare dintre ele, cargoul „Reșița" de 25 000 de tone, se află în portul japonez Wakayama. „Galați" a încărcat fosfați la Dakar (Senegal), iar „Timișoara" și „Baia Mare", care navighează la vest de coasta Africii, se îndreaptă spre porturile Lome (Togo) și Cotonou (Dahomey) unde vor descărca ciment românesc.*

• Ministerul Învățămîntului a elaborat prin intermediul Editurii didactice și pedagogice o serie de manuale din domeniul protecției muncii destinate școlilor profesionale și tehnice și unor instituții de învățămînt superior tehnic. Pentru elevii din învățămîntul de cultură generală, în manualele de agricultură, fizică și chimie au fost incluse paragrafe privind protecția muncii.

• *Ieri, în foaierul Teatrului de Stat din Constanța s-a deschis o expoziție de artă plastică cuprinzînd 60 lucrări de pictură, sculptură, grafică pe teme inspirate din munca și viața locuitorilor Deltei.*

Foc de lemne în mijlocul drumului ? Da, pe bd. 1 Mai din Capitală (se dezgheață pavajul pentru reparații ; operația durează două ore, iar aspectul „urban" îl poate aprecia oricine).
E oare dificil pentru secția drumuri a I.T.B. să folosească grătare cu cărbuni — procedeu mai ieftin, mai civilizat și prin care dezghețarea pavajului se face într-un timp de trei ori mai scurt ?

CUM E VREMEA

Timpul probabil pentru zilele de 9, 10 și 11 februarie. În țară : Vreme în curs de răcire. Cerul va fi variabil, mai mult acoperit. Vor cădea precipitații, mai ales sub formă de ninsoare. Vînt potrivit cu unele intensificări predominînd din sectorul nordic. Temperaturile minime vor fi cuprinse între minus 8 și plus 2 grade, local mai coborîte la sfîrșitul intervalului, iar maximele între minus 5 și plus 5 grade. **În București :** Vreme în curs de răcire ușoară. Cerul va fi mai mult acoperit. Vor cădea precipitații temporare. Vîntul va sufla la început din vest, apoi din nord-est. Temperatura în scădere.

C. A. E. R. Ședința Comisiei permanente pentru agricultură

Între 1—4 februarie 1966 a avut loc la Sofia cea de-a XXI-a ședință a Comisiei permanente C.A.E.R. pentru agricultură.

La ședința comisiei au luat parte delegațiile Republicii Populare Bulgaria, Republicii Socialiste Cehoslovace, Republicii Democrate Germane, Republicii Populare Mongole, Republicii Populare Polone, Republicii Socialiste România, Republicii Populare Ungare și Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste. În calitate de observatori, au fost prezenți la ședință reprezentanții Republicii Populare Democrate Coreene, Republicii Cuba, Republicii Federative Socialiste Iugoslavia, Republicii Democrate Vietnam.

Comisia a analizat desfășurarea îndeplinirii de către țările-membre ale C.A.E.R. a recomandărilor celei de-a XII-a ședințe a Comitetului Executiv al Consiliului referitoare la dezvoltarea continuă a producției agricole, a examinat referatul cu privire la munca efectuată de comisie în anul 1965 și a stabilit principalele direcții ale activității ei pentru următorii 2—3 ani.

La ședința comisiei au fost discutate propunerile și adoptate recomandările corespunzătoare în problemele păstrării, transportului și încorporării în sol a îngrășămintelor lichide și ridicării eficacității utilizării îngrășămintelor minerale, ale perfecționării exploatării sistemelor de irigații și folosirii eficiente a terenurilor irigate.

Comisia s-a ocupat de unele probleme actuale de medicină veterinară.

A fost, de asemenea, examinată problema căilor intensificării continue a silviculturii în țările membre ale C.A.E.R. și adoptate recomandările corespunzătoare în acest domeniu.

Ședința comisiei a decurs într-o atmosferă de prietenie frățească și înțelegere reciprocă.

O hotărîre a C. C. al P. C. Bulgar și a Consiliului de Miniștri

Majorarea prețurilor de achiziție la unele produse agricole

SOFIA 7 (Agerpres). — La Sofia a fost dată publicității hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar și a Consiliului de Miniștri privitoare la majorarea prețurilor de achiziție la unele produse agricole. Totodată, în scopul ajutorării mai eficiente a cooperativelor agricole din regiunile muntoase și de dealuri și asigurării unei distribuiri mai juste a premiilor acordate, a fost adoptată hotărîrea cu privire la modificarea sistemului de premiere, ținîndu-se seama de condițiile naturale și economice și de cheltuielile pentru realizarea producției agricole în aceste gospodării. Au fost reduse, de asemenea, prețurile de vînzare la unele îngrășăminte chimice.

Majorarea prețurilor de achiziție și acordarea de premii suplimentare — se spune în hotărîre — nu vor afecta prețurile de fabricăuzină și cu amănuntul.

Caravelele „mării de paie"

(Urmare din pag. I)

mozaicală coloniile portugheze. Între ele, două vaste teritorii africane — Angola și Mozambicul — care, prin bogățiile lor imense, sînt pilonii bugetari ai Portugaliei, izvoare de materii prime, surse de îmbogățire a multor familii și societăți portugheze. Un sfert din comerțul extern al metropolei e absorbit de către ele. Alta ar fi fost soarta popoarelor din aceste teritorii, dacă caravelele, plecînd din delta Tagului, numită de portughezi și „marea de paie", nu s-ar fi îndepărtat prea mult de țărmuri.

Pe „marea de paie" plutesc azi alte genuri de caravele : pescărești sau militare. Dar cele din urmă reeditează ruta celor de odinioară. „Santa Maria" face naveta între metropolă și „teritoriile de peste mări", Angola și Mozambic, transportînd trupe. Mi se spune că peste două zile va lua un nou transport. De patru ani durează această încleștare între trupele portugheze și partizanii africani. Oficialitățile recunosc că, drept consecință, impozitele au fost majorate, iar prețurile la numeroase produse au crescut. Lisabona cheltuiește zilnic 10 milioane escudos pentru acest război. Cel vitregit rămîne programul de dezvoltare economică și socială a țării. „Cîți dintre noi — îmi spunea un student de la străvechea Universitate din Coimbra — nu-și întrerup cariera, trebuind să plece în Angola !". Nu mai vorbim de brațele de muncă calificate ce se împuținează și ele în metropolă, spre a se face față nevoilor crescînde de soldați și ofițeri. Se simte la Lisabona, inclusiv în cercurile oficiale, apăsarea izolării internaționale la care este expusă Portugalia ca urmare a războiului ce-l poartă în Africa. Țările africane ca și numeroase alte țări din „lumea a treia" boicotează comerțul cu Portugalia, întrerupînd sau îngustînd orice gen de alte relații. De fapt numai unele țări din N.A.T.O. sprijină politica guvernului Salazar în Africa. Și tocmai folosindu-se de ajutorul militar și financiar al acestor țări mai poate Portugalia rezista războiului de eliberare pe care-l duc popoarele din „provinciile de peste mări".

Mai mulți lisabonezi de coloratură socială și politică diferită, de la studenți pînă la industriași, mi-au mărturisit că războiul din Africa este nepopular.

Un „fado" întrerupt

La Lisabona, prospectele turistice îți recomandă insistent restaurantele tipice, cu folclor, mai ales cele cu „fado" (un cîntec popular plin de melancolie, dureri înăbușite, dragoste, ură sau gelozie). „Fado" aduce cu doinele și romanțele noastre. Îl poți asculta fie în vechiul cartier Alfama, unde pitorescul și sărăcia își dau mîna, fie în cunoscutul Bairro Alto, cartier cu taverne specializate în comercializarea melodiei.

Carmo : o Calea Victoriei de la noi, la proporții mult reduse. Într-un magazin de discuri pe „rua Carmo", Jorge mi-a ales cîteva „fados". E tînăr și plin de vigoare. Îi plac acele „vira" din nord, trepidante. Dintr-o cabină de audiție țîșneau acordurile lui „Aprilie în Portugalia". Privirea lui Jorge se înnourează brusc. 20 de primăveri se întristaseră.

— Îți amintește de o despărțire? îl iscodii eu.

— A, nu asta. Și oftă. Opri discul la jumătate.

— Va trebui să plec și eu în Angola în **aprilie.** Așa că nu-l voi mai face în Portugalia. Mama plînge mereu. Văd cum prietenii mei de aici se curăță unul cîte unul.

SPORT

„UNIVERSIADA ALBĂ"

Hocheiștii români s-au calificat în turneul final

TORINO 7 (Agerpres). — Luni, în cadrul întrecerilor Universiadei de iarnă de la Torino, au fost stabilite cele 6 echipe care vor participa la turneul final al competiției de hochei pe gheață. Învingînd cu scorul de 2—1 (2—0 ; 0—1 ; 0—0) echipa R. P. Ungare, selecționata studențească a României s-a calificat pentru acest turneu. Pentru turneul final s-au calificat echipele U.R.S.S., R. S. Cehoslovace, Canadei, României, Italiei și Finlandei. Turneul final începe astăzi.

Prima medalie de aur a Universiadei a fost decernată ieri o dată cu desfășurarea probei de sărituri speciale de la trambulină. Victoria a revenit schiorului japonez Yokio Kasaya, în vîrstă de 22 ani, care a realizat 218,9 puncte (săriturile sale au măsurat 65 și 66 m). Tot ieri s-a disputat și proba de sărituri de la trambulină, contînd pentru combinata nordică. Primul loc a fost ocupat de sportivul sovietic Al. Nosov, cu 217,3 puncte.

PE SCURT DE PESTE HOTARE

• *În primul meci din cadrul turneului internațional de fotbal de la Buenos Aires, campioana Cehoslovaciei, Sparta Praga, a obținut o surprinzătoare victorie (1—0) în fața formației argentiniene River Plata. Golul victoriei a fost înscris în minutul 83 de Pospichal.*

• *Învingător în proba de slalom special, schiorul francez Guy Perillat a cîștigat și slalomul uriaș în concursul internațional de la Cortina d'Ampezzo. Pe o pîrtie în lungime de 2 350 metri, cu 62 de porți, el a realizat timpul de 2'08" 96/100. Pe locurile următoare s-au clasat Werner Bleiner (Austria) 2'11" 44/100; Willy Favre (Elveția) 2'11" 84/100.*

• *La Minsk s-a desfășurat turneul internațional de lupte clasice „Memorialul Ivan Podubnii", la care au participat 54 de sportivi din 8 țări. Dintre luptătorii români, cel mai bine s-a comportat Ion Alionescu, clasat pe locul doi la categoria cocoș, în urma sovieticului Gheorghi Zaharian. Campionul olimpic, maghiarul Istvan Kozma (greutate 144 kilograme), a pierdut la puncte în fața lui Vladimir Susici, campionul Bielorusiei.*

• *În meci retur contînd pentru cel de-al doilea tur al „Cupei campionilor europeni", la volei masculin, echipa iugoslavă „Mladost Zagreb" a învins formația „Galata Saray Istanbul" cu scorul de 3—2. Învingători și în primul joc, voleibaliștii iugoslavi s-au calificat pentru turul următor al competiției.*

• *În etapa a XXII-a a campionatului spaniol de fotbal, formația Espanol Barcelona (care la 16 februarie va susține la Brașov returul întîlnirii cu Steagul roșu din cadrul „Cupei orașelor tîrguri") a terminat la egalitate (1—1) cu fruntașa clasamentului Real Madrid. În clasament conduce Real Madrid cu 32 de puncte, urmată de Atletico Madrid și Barcelona cu cîte 29 de puncte fiecare. Espanol Barcelona ocupă locul IX în clasament cu 20 de puncte.*

• *În concursul atletic de sală de la Seattle (S.U.A.), Otis Burrel (S.U.A.) a realizat performanța de 2,18 m la săritura în înălțime.*

• *În meci retur pentru semifinalele „Cupei campionilor europeni la handbal" (feminin), „Spartakus" Budapesta a dispus cu 13—2 (7—0) de „Vif" Dimitrovo, calificîndu-se în semifinale. Primul meci fusese cîștigat de echipa bulgară cu 8—5.*

• *Cu prilejul unui concurs de patinaj viteză desfășurat la Oslo, norvegianul Fred Anton Maier a doborît recordul mondial în proba de 10 000 m, realizînd timpul de 15'32" 2/10. Vechiul record: 15'33", fusese stabilit de suedezul Jonny Wilsson în 1963 la Karuizawa (Japonia).*

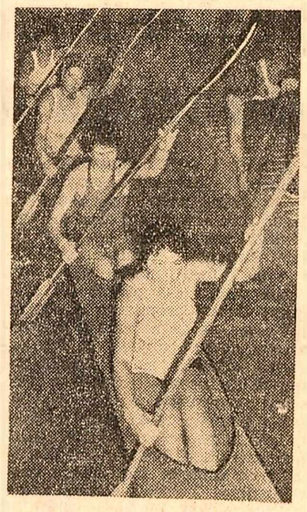

Caiaciste de la Dinamo București la un antrenament pe bacul acoperit de la stadionul „Republicii"

VIAȚA INTERNAȚIONALĂ VIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Convorbirile franco—vest-germane

„PUNCTELE DE VEDERE NU COINCID"

PARIS 7 (Agerpres). — Luni a avut loc prima întrevedere dintre cancelarul vest-german, Ludwig Erhard, care se află într-o vizită oficială la Paris, și președintele Franței, de Gaulle. Convorbirea confidențială a celor doi șefi de state, care a durat două ore, s-a axat pe unele probleme politice ale Europei occidentale. La sfîrșitul întrevederii, purtătorul de cuvînt al delegației vest-germane a ținut să precizeze că „există impresia că se va putea da un nou impuls colaborării politice între țările (vest)-europene". După cum menționează însă agenția France Presse, „pentru moment ar putea fi hazardată ideea unei „relansări" a negocierilor pentru constituirea unei comunități politice europene, pe lîngă comunitatea economică".

În același timp, ministrul afacerilor externe al R.F.G., Gerhard Schroeder, și ministrul de externe francez, Couve de Murville, au trecut în revistă situația din Vietnam și problema dezarmării. După cum menționează observatorii, punctele de vedere ale celor doi miniștri nu au coincis în cursul acestei confruntări.

Președintele de Gaulle a oferit apoi un dejun în onoarea delegației vest-germane. Din toasturile rostite de cei doi șefi de state au ieșit la iveală încă o dată divergențele lor de păreri în problema unității politice a Europei occidentale. Cancelarul Erhard a arătat, spre exemplu, că nașterea unei Europe (occidentale) „nu trebuie să ducă la o izolare". Erhard a reafirmat în acest fel concepțiile Bonnului, care preconizează o „Europă unită în cadrul atlantic".

Referindu-se la convorbirile franco—vest-germane, presa franceză subliniază, îndeosebi, divergențele existente între cele două țări. „La Nation" menționează că „divergențele franco—vest-germane sînt bine cunoscute atît în legătură cu integrarea atlantică cît și în problema Vietnamului". „Combat" adaugă că „Franța nu dorește crearea unui organism care să dea Bonnului dreptul de a avea acces la arma nucleară".

VIZITA DELEGAȚIEI GUVERNAMENTALE ROMÂNE ÎN ANGLIA

LONDRA 7 — De la trimișii speciali Agerpres: Delegația guvernamentală română condusă de Alexandru Bîrlădeanu, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a vizitat luni dimineața fabrica „Massey-Ferguson", cunoscută pe plan mondial pentru volumul și calitatea producției sale de tractoare și mașini agricole. Oaspeții români au fost însoțiți de lordul primar al orașului Coventry, W. Parfitt, și de Lesly Charles Glass, ambasadorul Marii Britanii la București. După ce i-a salutat pe oaspeți, directorul general al întreprinderii, Gilbert Hunt, i-a condus prin cele trei mari hale, în care se desfășoară procesul de producție. Directorul general, împreună cu alți membri ai conducerii — ingineri și specialiști — au dat explicații asupra organizării producției. La sfîrșitul vizitei a avut loc o întîlnire cu principalii ingineri și specialiști ai întreprinderii, în cursul căreia Alexandru Bîrlădeanu s-a interesat de unele aspecte ale pregătirii și calificării profesionale, de metodele de îmbunătățire a procesului de producție și de perfecționarea tipurilor de mașini produse. După aceea, delegația guvernamentală română s-a îndreptat spre Stonleigh, unde funcționează școala de agricultură a firmei „Massey-Ferguson". La școală, ca și la poarta principală a întreprinderii, flutura drapelul tricolor al Republicii Socialiste România. S. W. Beith, directorul departamentului pentru export al firmei, i-a întîmpinat pe oaspeți și i-a însoțit prin sălile de cursuri și de lectură, prin ateliere.

După încheierea vizitei, conducerea întreprinderii a oferit la Coventry un prînz în cinstea oaspeților români. În cursul după-amiezii, delegația guvernamentală română s-a înapoiat la Londra.

Criza de guvern din Belgia

UN SCURT RĂGAZ

BRUXELLES 7 (Agerpres). — Acuitatea crizei din Belgia a scăzut într-o anumită măsură duminică, după refuzul regelui Baudouin de a primi demisia guvernului Harmel și hotărîrea Federației medicilor de a amîna declanșarea grevei ce urma să intervină duminică la miezul nopții. Guvernul a obținut astfel un răgaz, probabil scurt, pentru a încerca să găsească o soluție acceptabilă tuturor părților și menită să evite agravarea crizei politice pînă la punctul în care alegeri parlamentare anticipate ar deveni inevitabile.

Președintele Braziliei a primit pe trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Republicii Socialiste România

BRASILIA 7 (Agerpres). — Președintele Statelor Unite ale Braziliei, Humberto de Alencar Castello Branco, a primit pe Gheorghe Ploeșteanu, trimisul extraordinar și ministru plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Brazilia, în legătură cu plecarea sa definitivă din această țară. Convorbirea cu președintele Braziliei s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

LEGĂTURĂ SUPLIMENTARĂ CU „LUNA-9"

MOSCOVA 7 (Agerpres). — După cum s-a mai anunțat, programul de explorare a Lunii prin intermediul stației „Luna-9" s-a încheiat cu succes. Totodată, agenția TASS transmite că, avîndu-se în vedere faptul că sursele de la bordul stației mai aveau o rezervă de energie electrică suplimentară față de cea calculată inițial, la 6 februarie, ora 23,37, ora Moscovei, s-a efectuat o legătură suplimentară cu stația „Luna-9". În cadrul acestei legături s-au obținut repetarea unor imagini de televiziune și unele date telemetrice care caracterizează funcționarea sistemelor și regimul de temperatură de la bordul stației. În cadrul acestei legături a fost utilizată întreaga rezervă de energie electrică a surselor de la bordul stației, astfel că legătura prin radio cu aceasta încetează. În total, cu stația „Luna-9" s-au realizat șapte legături prin radio, cu o durată totală de 8 ore și 5 minute.

★

La Moscova au fost difuzate fotografiile panoramei circulare a Lunii, obținute cu ajutorul sistemului de televiziune de la bordul stației automate „Luna-9", în timpul legăturii realizate cu stația sîmbătă seara.

Camera urmărește linia orizontului Lunii care se află la aproximativ 1 kilometru și jumătate de ea. Din fotografie se vede că proporțiile imaginii se micșorează foarte repede pe măsura îndepărtării de stație.

În timpul legăturii realizate sîmbătă seara, înclinarea camerei de fototeleviziune a fost puțin schimbată față de cea de vineri 4 februarie și acest lucru se poate observa comparînd sectoarele corespunzătoare ale panoramei cu fotografiile publicate anterior.

Seria fotografiilor suprafeței lunare făcute cînd soarele era la diferite înălțimi deasupra orizontului prezintă o valoare excepțional de mare pentru studierea structurii suprafeței lunare. Aceasta dă posibilitatea să se determine cu mai multă precizie particularitățile suprafeței lunare: proporțiile adîncimilor, înălțimilor, forma proeminențelor.

Fotografiile obținute dau pentru prima oară informații directe despre microstructura suprafeței lunare și vor fi supuse unui studiu amănunțit.

Un memoriu al guvernului R. D. Germane în problema dezarmării

GENEVA 7. — Corespondentul Agerpres, H. Liman, transmite: Duminică a sosit la Geneva o delegație a R. D. Germane condusă de Georg Stibi, locțiitor al ministrului afacerilor externe. Ea urmează să înmîneze delegațiilor participante la lucrările Comitetului celor 18 pentru dezarmare un memoriu cu privire la poziția guvernului R.D.G. față de problemele dezarmării.

La 7 februarie, S. K. Țarapkin, copreședintele Comitetului celor 18 state pentru dezarmare, a primit delegația care i-a înmînat memoriul.

La o conferință de presă, G. Stibi s-a pronunțat împotriva înarmării atomice a R. F. Germane. El a subliniat importanța deosebită a faptului ca ambele state germane să renunțe la posedarea armei nucleare sub orice formă. Aceasta, a spus el, este necesar cauzei unității germane, deoarece unificarea Germaniei este de neconceput în situația în care unul din statele germane ar poseda arma nucleară.

A 40-a aniversare a Partidului Comunist din India

DELHI 7 (Agerpres). — La New Delhi a avut loc adunarea solemnă a organizației orășenești de partid din Delhi, consacrată celei de-a 40-a aniversări a Partidului Comunist din India. Au participat membri ai partidului comunist, reprezentanți ai organizațiilor obștești și ai presei progresiste. La adunare s-a dat citire telegramelor de salut trimise Consiliului național al P.C. din India, cu prilejul aniversării, de Partidul Comunist Român și de alte partide comuniste și muncitorești.

Adunări și mitinguri consacrate celei de-a 40-a aniversări a Partidului Comunist din India au avut loc și în alte orașe ale țării.

Arestarea fostului prim-ministru al statului Kerala

DELHI 7 (Agerpres). — Ems Nambudiripad, lider comunist indian, fost prim-ministru al statului Kerala, a fost arestat recent, după ce în discursuri rostite la diferite întruniri a criticat politica guvernului central în domeniul alimentar. Agențiile de presă anunță că, în semn de protest, Nambudiripad a început la 3 februarie, în închisoarea în care este deținut, o grevă a foamei.

Sub ploaia de gloanțe, unul din miile de răniți din rîndul trupelor agresoare americane este transportat spre elicopter pentru a ieși din cercul de foc al forțelor patriotice sud-vietnameze. Elicopterul își ia zborul. Uruitul motorului se contopește parcă cu gemetele muribunzilor. Pilotul, cu mîinile încleștate pe manșă, caută cu înfrigurare vaporul purtînd însemnele Crucii Roșii. Din nou brancardierii intră în acțiune; vaporul înghite „camea de tun" cu iz puternic de iod și formol. Ambulanța plutitoare ridică ancora, îndreptîndu-se spre Japonia. Ziarul „Okinawa Times" informează că spitalele militare americane din Okinawa sînt arhipline. „Navele americane cu însemnul Crucii Roșii, scrie ziarul, nu vin niciodată goale din direcția Vietnamului de sud". De altfel, pentru a face față consecințelor „escaladării", autoritățile americane din Japonia proiectează să mărească capacitatea spitalelor pentru răniții din Vietnam de aproape trei ori.

În acest timp, la Washington, ca și pe întreg cuprinsul Statelor Unite, crește mișcarea de protest împotriva agresiunii americane în Vietnam. 65 de foști combatanți și rezviști au cerut să fie primiți de oficialitățile Casei Albe pentru a înapoia medaliile și insignele obținute în timpul satisfacerii stagiului militar. Ei au declarat că aceasta „reprezintă un mijloc de a spune președintelui Johnson că nu vrem ca războiul să fie dus în numele nostru".

În toate colțurile lumii, opinia publică condamnă agresiunea americană în Vietnam. Numai în Japonia, peste 16 milioane de persoane și-au pus semnătura pe un apel care cere încetarea intervenției imperialiste împotriva poporului vietnamez.

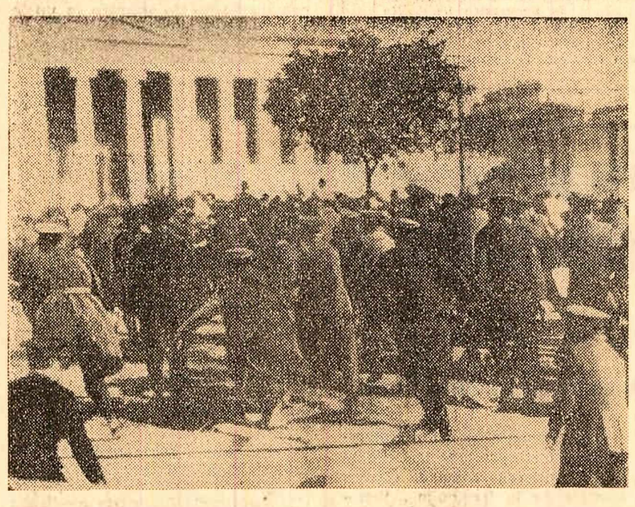

Aproximativ 3 000 de studenți au organizat luni la Atena un miting în favoarea drepturilor studențești și sindicale. Ei au protestat împotriva violării localului universității și au cerut punerea în libertate a conducătorilor organizațiilor studențești, arestați cu prilejul mitingului de la 1 februarie. În fotografie: **Aspect din timpul mitingului**

A treia etapă de consultări pentru formarea cabinetului italian

ROMA 7. — Corespondentul Agerpres, I. Mărgineanu, transmite: În evoluția crizei de guvern din Italia a intervenit un element nou. Sîmbătă seara, după ce președintele Saragat a încheiat consultările cu diferiți factori politici de răspundere, l-a primit pe Aldo Moro. Fostul premier a confirmat hotărîrea sa de a renunța la formarea noului cabinet. În fața acestei situații, șeful statului urmează să înceapă cea de-a treia etapă a consultărilor miercuri, pentru a permite ca în acest interval să se reunească grupările parlamentare ale diferitelor partide.

În ce direcție vor evolua evenimentele? Potrivit observatorilor politici există cîteva posibilități. Prima ar fi constituirea unei noi coaliții de centru-stînga și în acest caz observatorii iau în considerare desemnarea ca premier a ministrului de interne de pînă acum, Taviani. Nu este exclusă, de asemenea, eventualitatea alcătuirii unui guvern „de serviciu" menit să pregătească alegeri anticipate. Cu alcătuirea acestui cabinet ar urma să fie însărcinat secretarul Partidului democrat-creștin, Nariano Rumor. Un lucru este însă cert. Actuala criză a centrului-stînga este mai ascuțită ca oricînd și nu este de așteptat ca după consultările pe care le va avea președintele Saragat să se ajungă la o soluție rapidă și clară.

Declarația Prezidiului C. C. al Frontului Patriei din Vietnam

HANOI 7 (Agerpres). — După cum anunță agenția V.N.A., Prezidiul C.C. al Frontului Patriei din Vietnam a dat publicității o declarație în legătură cu reluarea bombardamentelor asupra teritoriului R. D. Vietnam și cu prezentarea problemei vietnameze la Consiliul de Securitate. „Prezidiul Comitetului Central al Frontului Patriei din Vietnam, aprobînd și sprijinind declarația din 1 februarie 1966 a Ministerului Afacerilor Externe al R. D. Vietnam, condamnă energic în fața opiniei publice mondiale actele barbare de război și procedeele înșelătoare folosite de imperialiștii americani", se spune în declarație. Referindu-se la scrisoarea adresată la 24 ianuarie de președintele Ho Și Min unor șefi de state, în declarație se spune că aceasta reprezintă expresia atitudinii hotărîte și a aspirațiilor legitime ale poporului vietnamez.

„Dacă imperialiștii americani vor continua să extindă războiul de agresiune din Vietnamul de sud și să intensifice raidurile de distrugere împotriva Vietnamului de nord, poporul vietnamez este hotărît să lupte pînă la înfrîngerea lor în vederea eliberării Vietnamului de sud, apărării nordului și unificării pe cale pașnică a patriei, pentru a contribui astfel la apărarea păcii în Indochina, în Asia de sud-est și în întreaga lume", se spune în încheiere.

■ **WASHINGTON. Biroul de statistică a anunțat că la mijlocul anului 1965 populația lumii era de 3,308 miliarde oameni. Se estimează că în actualul ritm de creștere a populației, în anul 2 000 Pămîntul va fi locuit de peste 7 miliarde de oameni. Cel mai mare procent de creștere se înregistrează în America Latină, Africa și Asia. De la sfîrșitul ultimului război mondial, mortalitatea a scăzut la 16 la mia de locuitori față de 26 cît era înainte.**

■ **ATENA.** Duminică, în centrul Greciei s-au produs din nou trei cutremure violente. Numeroase case, care rezistaseră cutremurelor din ziua precedentă, s-au prăbușit. Guvernul a declarat starea excepțională în regiunea cutremurului.

■ **CAIRO.** Primul ministru al Irakului, Abdel Rahman el-Bazzaz, a sosit luni la Cairo în fruntea delegației irakiene care va participa la reuniunea comandamentului politic unificat R.A.U.-Irak.

■ **TOKIO.** Administrația Universității de științe naturale și tehnice din Tokio a fost nevoită să amîne examenele de admitere care urmau să înceapă la data de 7 februarie. Studenții universității care se află în grevă de patru zile au baricadat intrările universității și au plasat pichete. Ei protestează împotriva sporirii taxelor de învățămînt.

■ **WASHINGTON.** S.U.A. au vîndut Izraelului tancuri de tipul „Patton". Într-o declarație a Departamentului de Stat se arată că prin aceste vînzări S.U.A. „nu vor să devină principalul furnizor de arme în Orientul Mijlociu". Departamentul de Stat a reamintit însă că S.U.A. au acceptat să furnizeze rachete antiaeriene „Hawk" Arabiei Saudite și tancuri „Patton" Iordaniei.

„Momentul critic"

„Ne întîlnim într-un moment de încercare, care este, totodată, un moment critic". Cu aceste cuvinte, președintele S.U.A. a întîmpinat la aerogara din Honolulu numeroasa „echipă" saigoneză, chemată pe teritoriul celui mai tînăr stat american. Fiind recunoscut de însuși șeful Casei Albe, acest „moment critic" nu a scăpat observatorilor și comentatorilor de presă, care-i acordă o atenție deosebită în contextul evoluției politicii americane în Vietnam — politică condamnată cu asprime de opinia publică mondială — și a situației actuale concrete de pe teatrul de operațiuni din Vietnamul de sud. Bilanțul luptelor din primele săptămîni ale anului a stîrnit o nouă îngrijorare atît în cercurile conducătoare ale S.U.A. cît mai ales în sînul autorităților saigoneze. Recenta operație „Unghiul dublu", pregătită cu minuțiozitate și la care au participat aproape zece mii de intervenționiști înarmați pînă în dinți, s-a soldat cu un eșec. Generalul Westmoreland, comandantul șef al trupelor americane din Vietnamul de sud, a raportat duminică președintelui Johnson că un mare număr de soldați sud-vietnamezi refuză să mai lupte, preferînd să se alăture forțelor Frontului Național de Eliberare. Totodată, ostilitatea față de trupele americane se face simțită peste tot. Ieri, explozia unei mine montate într-un bar din Saigon a provocat moartea a doi soldați americani.

Reportaje scrise de ziariști occidentali aflați în Vietnamul de sud oglindesc criza în continuă adîncire a regimului de la Saigon. „Pe plan politic, economic, social și psihologic, scrie ziarul „The New York Times", situația din Vietnam nu a încetat să se înrăutățească pe măsură ce efortul american creștea în amploare. Prezența a 200 000 de soldați americani a dus în mod treptat la inflație, la renunțarea de către vietnamezi la orice răspundere și, în sfîrșit, la o transformare a conflictului într-un război între americani și asiatici".

Guvernul de la Saigon are pulsul scăzut, el a devenit neputincios și nesigur. În primul rînd, la aceste elemente s-a referit președintele Johnson cînd a caracterizat momentul începerii tratativelor de la Honolulu. Sesizînd pulsul de la Saigon, apreciază agenția France Presse, este probabil ca Johnson să încerce să întărească convingerile interlocutorilor săi sud-vietnamezi, neliniștiți de situația din interior și de ecoul nefavorabil pe care-l are acest război în lumea întreagă. Cu această ocazie, transmite agenția, se va pune la punct o „coordonare mai strînsă între Washington și Saigon cu scopul de a consolida guvernul Ky". Se încearcă, cu alte cuvinte, să se inoculeze „guvernului" de la Saigon o oarecare încredere în sine și totodată să se întărească „autoritatea" șubredă a acestuia. Pentru a fi mai convingător, președintele S.U.A. a venit însoțit de o cohortă de colaboratori și consilieri, în special militari, dar și din domeniul economic și financiar, și cu tolba plină de promisiuni. Esența promisiunilor se pare că a fost dezvăluită de generalul Westmoreland, care preconizează sporirea efectivelor militare sud-vietnameze cu încă 200 000 oameni.

Oare tratativele de la Honolulu vor fi de natură să depășească „momentul critic"? Toți observatorii care au comentat aceste tratative răspund negativ, întrucît ele au ca obiect intensificarea intervenției; or, depășirea „momentului critic" nu poate fi găsită decît prin încetarea agresiunii și respectarea dreptului poporului vietnamez de a-și orîndui singur viața.

Nicolae POPOVICI

NOTE

La fiecare 15 minute...

O realitate crudă, care preocupă cercuri largi ale opiniei publice din multe țări ale lumii, este cuprinsă într-un recent raport al Organizației Mondiale a Sănătății, care glăsuiește despre mortalitatea infantilă în țările latino-americane — de la Rio Grand› pînă la extremitatea sudică a Patagoniei. Prezentînd plastic cifrele seci, ziarul „Frankfurter Rundschau" constată că în America Latină „în fiecare al doilea sicriu dus la cimitir se află trupul unui copil". În Bolivia, de pildă, din fiecare 1 000 de copii născuți vii, în primele luni ale vieții mor 90; în Columbia, Guatemala, Peru, situația este aproximativ aceeași. În Ecuador, cifra este 103, iar în Chile — 115. Cruda realitate mai este și astfel înfățișată: în aproape toate orașele țărilor latino-americane există magazine speciale în care se vînd sicrie pentru copii.

„În capitala chiliană, Santiago — relatează mai departe ziarul citat — există un mare cimitir special pentru copii. În medie, la fiecare 15 minute sosește aici o familie cu un mic sicriu alb, care, de obicei, este atît de ușor încît un om îl poate duce sub braț. În majoritatea cazurilor, familia este atît de săracă încît nu este în stare să cumpere un sicriu. În acest caz, micul corp se odihnește într-o simplă cutie de lemn pe care a confecționat-o tatăl".

Printre cauzele mortalității infantile, raportul O.M.S. enumeră: alimentația insuficientă, infecțiile contractate chiar în primele zile după naștere, gastritele, bronșitele și paraziții interni. Cu alte cuvinte: cauze determinate de sărăcie, de lipsa unor condiții igienice, de condiții mizere de locuit.

Gh. DASCĂLU

„Pentru ei viața înseamnă sărăcie, boli și foamete... O scenă frecventă în Ecuador"

(Text și fotografie din ziarul vest-german „Frankfurter Rundschau")

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii